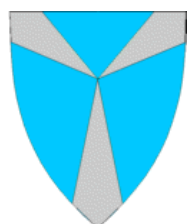

MÅL OG RETNINGSLINJER
FOR FORVALTNING AV HJORTEVILT I OPPDAL
2022- 2027

Oppdal kommune
2022
(vedtak 22/43)

Forord

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften) § 3 sier at kommunen skal vedta målsettinger for utvikling av bestandene av elg, hjort og rådyr. Der det er åpnet for jakt på artene. Målene skal bl.a. ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på naturmangfold, jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på vei og bane. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Formålet med denne forskrift er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Kommuner bør samarbeide om felles mål for hjorteviltbestandene når det er hensiktsmessig å samordne bestandsplanleggingen over kommunegrenser.

I hjorteviltforskriften er kommunens overordna ansvar videreutviklet og framhevet gjennom å tydeliggjøre at det må utarbeides kommunale mål for utviklingen av hjorteviltbestandene. Slike kommunale målsettinger skal være både målbare og etterprøvbare.

Kommunene skal stimulere til at jaktrettshaverne lager sine bestandsplaner og at tildeling av hjortevilt skjer etter godkjente planer. I forskriftens § 19 står bl.a.: "Planen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal være i samsvar med kommunens mål for å bli godkjent". Bestandsplanene til jaktrettshaverne skal altså ta hensyn til kommunens målsetting. Kommunens mål og retningslinjer for forvaltning av hjorteviltet er ment å være veiledende og i stor grad førende for rettighetshavernes arbeid med utarbeidelse av egne bestandsplaner. Rettighetshavernes virkemidler for å nå målene vil kunne være noe ulike ut ifra lokale forhold og vurderinger. Derfor vil det være rom for tilpasninger, forutsatt at de nedfelte målsettingene nås.

Det er opp til kommunene selv hvordan målsettingene forankres i det kommunale systemet, og vi anser det som mest hensiktsmessig at målsettingen ikke inngår som en del av andre kommunale planer, men er selvstendig og rulleres ved vesentlig endringer eller behov. Merkeprosjekter som er gjennomført i regionen, og spesielt merkeprosjektet for hjort påpeker at det er viktig å samarbeide om hjorteviltforvaltningen over større områder enn det er gjort tidligere.

Foreliggende dokument er en revidering av *Mål og retningslinjer for forvaltning av hjortevilt i Oppdal 2016-2021*. Administrasjonen utarbeidet et forslag til mål og retningslinjer for hjorteviltforvaltning for perioden 2022-2028 som ble sendt til begge bestandsplanområdene samt jaktvaldene og jaktfeltene i Oppdal. Det ble avholdt fellesmøte med bestandsplanområdene, valdene og jaktfeltene 07.03.2022, hvor utkastet ble gjennomgått. Det ble gjort små justeringer i henhold til tilbakemeldinger fra de frammøtte, der dette var aktuelt. Etter dette møtet ble det satt en frist til å komme med skriftlige tilbakemeldinger, Oppdal kommune mottok en skriftlig tilbakemelding i etterkant av møtet, fra Oppdal Vest bestandsplanområde.

Minsteareal er fastsatt i *Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, samt fastsetting av minsteareal, Oppdal kommune, Trøndelag*. Kommunale mål og retningslinjer fastsetter ikke minstearealet, men konkretiserer hva som regnes som tellende areal i Oppdal.

Vedtatt av Oppdal kommune 21.04.2022 (vedtaksnr. 22/43)

Kommunedirektøren vedtar *Mål og retningslinjer for forvaltning av hjortevilt i Oppdal 2022-2027*. Vedtaket hjemles i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 3.

Innhold

Forord.....	1
Innledning.....	3
1. Status hjortevilt	4
1.1. Hjorteviltet i Oppdal	4
1.2. Utvikling i hjorteviltbestandene	4
1.2.1. Elg – Bestandsutvikling elg 1990 - 2021	5
1.2.2. Hjort – Bestandsutvikling 1995-2021.....	12
1.2.3. Rådyr – bestandsutvikling 1994-2021.....	17
2. Irregulær avgang elg, hjort og rådyr.....	19
3. Mål for forvaltning av hjortevilt i Oppdal	20
3.1. Hovedmål.....	20
3.2. Mål for forvaltning av elg	20
3.3. Mål for forvaltning av hjort	21
3.4. Mål for forvaltning av rådyr	21
4. Organisering, godkjenning av vald og bestandsplaner.....	22
4.1. Tellende areal	22
4.2. Krav til innhold i bestandsplan.....	23
5. Forholdet til andre samfunnsinteresser	24
6. Bruk av hjorteviltregisteret - rapportering, fellingsavgift, nedklassifisering og avvik fra avskytningsplan.....	24
6.1. Bruk av hjorteviltregisteret.....	24
6.2. Rapportering	24
6.2.1 Mislighold av rapporteringsplikt.....	25
6.3. Fellingsavgift	25
6.4. Nedklassifisering	25
6.4.1. Elg	25
6.4.2. Hjort.....	25
6.5. Avvik fra avskytningsplan	26
7. Varighet og revidering.....	26
8. Vedlegg	27
8.1. Definisjoner	27
8.2. Lovverket	28
Viltloven.....	28
Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften).....	28
Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst	28
Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, samfastsetting av minsteareal, Oppdal kommune, Trøndelag	29
Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort .	29

Innledning

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften) § 3 sier at kommunen skal vedta mål for utvikling av bestandene av elg, hjort og rådyr. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg og bane. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Formålet med denne forskriften er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Videre skal forvaltningen sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser. Kommuner bør samarbeide om felles mål for hjorteviltbestandene når det er hensiktsmessig å samordne bestandsplanleggingen over kommunegrenser. Villreinen i Oppdal er forvaltet gjennom Villreinemnda for Snøhetta og Knutshø, villreinutvalgene for henholdsvis Knutshø og Snøhetta villreinområder, og omfattes derfor ikke i denne planen.

I den nye hjorteviltforskriften er kommunens overordna ansvar videreutviklet og framhevet gjennom å tydeliggjøre at det må utarbeides kommunale mål for utviklingen av hjorteviltbestandene. Slike kommunale mål skal være både målbare og etterprøvbare. Kommunene skal stimulere til at jaktrettshaverne lager sine bestandsplaner og at tildeling av hjortevilt skjer etter godkjente planer. I forskriftens § 19 står bl.a.: "*Planen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal være i samsvar med kommunens mål for å bli godkjent*". Bestandsplanene til jaktrettshaverne skal altså ta hensyn til kommunens mål.

Merkeprosjekter som er gjennomført i regionen, og spesielt merkeprosjektet for hjort, påpeker at det er viktig å samarbeide om hjorteviltforvaltningen over større områder enn det er blitt gjort til nå.

Hjorteviltregion 3 – Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal vedtok på årsmøtet 2012 å synkronisere samtlige bestandsplaner i regionen fra og med 2016. Dette for enklere å kunne forvalte hjorteviltet med felles mål og retningslinjer på tvers av kommunegrensene. Fra og med 2019 ble bestandsplanene for hele hjorteviltregionen synkrone.

I forbindelse med fylkessammenslåinga og en del kommunesammenslåinger i fylket foreslo Trøndelag fylkeskommune i januar 2022 å ta en gjennomgang av grensene for hjorteviltregionene i Trøndelag fylke og nummerere hjorteviltregionene på nytt. Det har ikke blitt avholdt noe årsmøte i hjorteviltregionen siden mars 2019. Det er således ikke blitt vedtatt noen endringer av grensene for hjorteviltregionen. Oppdal kommune var tidligere del av Hjorteviltregion 3. Trøndelag fylkeskommune har foreslått at tidligere Hjorteviltregion 3 i gamle Sør-Trøndelag skal få nytt nummer og bli Hjorteviltregion 5 i Trøndelag fylke. Det må et årsmøtevedtak i hjorteviltregionen til før en eventuell endring er gyldig. Inntil nye grenser evt. blir vedtatt består Hjorteviltregion 3 av kommunene Holtålen, Midtre Gauldal, Rennebu, Oppdal, Rindal, Melhus, Skaun og deler av Orkland (Meldal og Orkdal).

Oversikt over bestandsutvikling og felling mv. av hjortevilt i Oppdal er å finne i Hjorteviltregisteret, se www.hjorteviltregisteret.no. Alle tall i dette dokumentet er hentet fra Hjorteviltregisteret og kommunens egne tall, der det mangler innrapportering i Hjorteviltregisteret.

Oversikt over regelverket for hjorteviltforvaltningen er å finne på www.lovdatab.no

1. Status hjortevilt

1.1. Hjorteviltet i Oppdal

Resultater fra Merkeprosjekt elg 1999-2001 viser at en god del av elgen i Oppdal er relativt stasjonær, men også at det foregår trekk, spesielt mellom Oppdal og Rennebu. Elgbestanden i kommunen er relativt glissen, og minstearealet for tildeling er 8 000 daa. Merkeprosjektet på hjort som ble gjennomført på Nordmøre og vestre deler av Sør-Trøndelag i årene 2006-2010 gav oss ny kunnskap om hjorten og dens bruk av landskapet. Hjorten i Oppdal lever i hovedsak i trekkende bestander som har leveområde som dekker til dels mange kommuner fra kyst til innlandet. Dette fordrer et framtidig økt samarbeid om forvaltningen av hjortestammen på tvers av valdgrenser, kommunegrenser og fylkesgrenser.

I motsetning til elgen, er hjorten i Oppdal mer preget av sesongtrekk. En liten stasjonær bestand av hjort i Loslia har de siste 26 årene økt betydelig i antall, og spredt seg til nye områder som Svarthaugen og sørover til Drivstua. I 2022 rapporteres det om at antall hjort som har vinteropphold langs Driva fra Vikamoen til Møregrensa har økt de siste årene. Det oppholder seg nå årlig hjort gjennom vinteren i områdene rundt Svarthaugen, og Moene/Morken i Midtbygda Storvald. På Lønset er det hjort spredt fra Uv/Myren og vestover mot fylkesgrensa på sørsiden av Driva og Steker-Klavgardan. Området med størst tetthet vinterstid er i området Tilset/Bekka/Hullberget. Merking av hjort ved Bekka viser at hjorten i hovedsak oppholder seg i Oppdal og i tilgrensende områder i Sunndal, med enkelte unntak. I forbindelse med brunsten trekker noen av dyra vest over fylkesgrensa for så å returnere til Oppdal etter brunsten. Selv om det har vært en økning av vinteropphold av hjort på Lønset, har hjort som om sommeren/høsten oppholder seg i området Lønset/Storlidalen også vinteroppholdsområder på Nordmøre. Hjort som har sommeropphold i området mellom Oppdal sentrum og Fagerhaug har om vinteren i hovedsak tilhold i området Orkdal/Hemne/Snillfjord. De siste 6 årene har vi også sett at det er en liten stamme som holder til i Fagerhaug området om vinteren. Enkelte av fôringsplassene på østsiden av E6 og jernbanen er besøkt av hjort gjennom vinteren.

Rådyrbestanden i kommunen har de siste 26 årene vist betydelige svingninger. I mål og retningslinjene fra 2016, ble rådyrbestanden i Oppdal karakterisert som glissen. Men de senere årene har den vært i vekst i store deler av kommunen, dette ser vi både på fellingsstatistikk og fallviltstatistikk.

1.2. Utvikling i hjorteviltbestandene

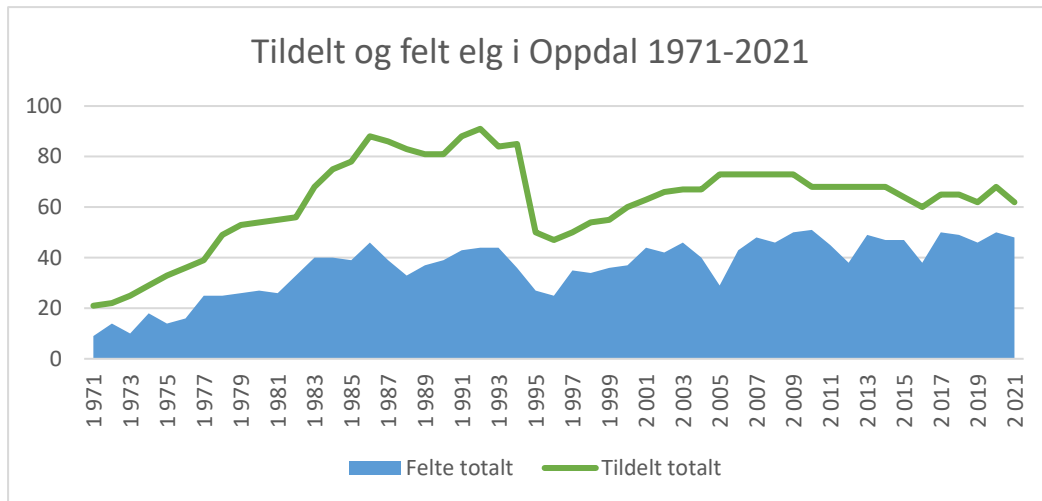
I tillegg til fellingsrapport, fører jegerne skjema for Sett-Elg og Sett-Hjort. Disse skjemaene gir oss viktige opplysninger om utviklingen i elg- og hjortebestanden som for eksempel tetthet, kjønns- og alderssammensetning. Dette er verdifullt for en god hjorteviltforvaltning. Når man studerer disse bestandsindeksene bør man se på utviklingen over tid. For eksempel sier ikke sett elg per jegerdagsverk noe om hvor mange elger som faktisk finnes, men vi kan si om tettheten øker eller synker med årene og kan se trender over tid. For å få en så sikker statistikk som mulig, er det viktig å ha mange nok observasjoner. Dette medfører at man må se større områder i sammenheng med hverandre for å eliminere tilfeldige sesongvariasjoner som man ofte får på små områder med få observasjoner.

Våren 2018 endret Miljødirektoratet instruksene for føring av sett elg og hjort under jakta. Instruksene ble endret med virkning fra påfølgende høst (2018). Endringen i instruksene har som formål å øke presisjonen i bestandsindeksene fra sett dyr materialet. Etter ny instruks skal alle dyr sett av jegerne i jaktlaget rapporteres som sett, dette skal utligne forskjellene mellom små og store jaktlag. I forkant av jakta høsten 2018 ble det sendt ut en orientering om ny instruks for føring av sett elg og hjort til alle bestandsplanområder og vald med informasjon om at jaktlagene i Oppdal skulle føre sett opplysningene etter ny instruks høsten 2018. Det har nok vært litt variabelt om det er ført helt rett i enkelte jaktfelt, særlig når det kommer til sett hjort opplysningene.

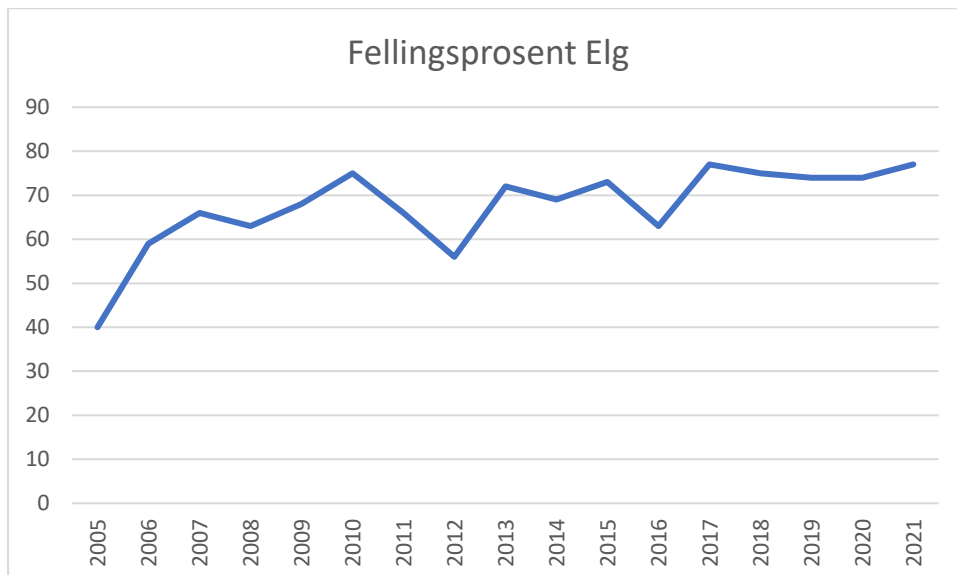
1.2.1. Elg – Bestandsutvikling elg 1990 - 2021

Innføring av rettet avskyting og bestandsskogbruket førte til en økning av elgstammen på landsbasis. I Oppdal har elgbestanden vært relativt stabil de siste tiårene. En omlegging av tildeling og avskyting rundt midten på 1990-tallet førte til at bestanden ble mer produktiv, noe som etter hvert førte til en liten oppgang i antall felte elg.

Antall felte elg sammenlignet med fellingsprosenten av tildeltkvote gir et godt bilde av elgtettheten. Fra begynnelsen av 1970-tallet til midten av 1980-tallet steg elgtettheten kraftig. Utover 1980-tallet ble fellingsprosenten stadig lavere. Det ble felt rundt 50% av tildeltkvote, og kvotetildelingen stod ikke i forhold til elgstammen i kommunen. I 1994 ble det gjort grep for å endre dette og totalkvoten ble blant annet kraftig redusert. Avskytingen av elg i Oppdal har vært forholdsvis stabil de siste 20 åra, med et snitt på 45 felte elg i året.

Figur 1. Tildelte og felte elg i Oppdal i perioden 1971-2021 Kilde: Hjorteviltregisteret, kommunalt arkiv

Figur 2: Fellingsprosent elg i Oppdal i perioden 2005-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

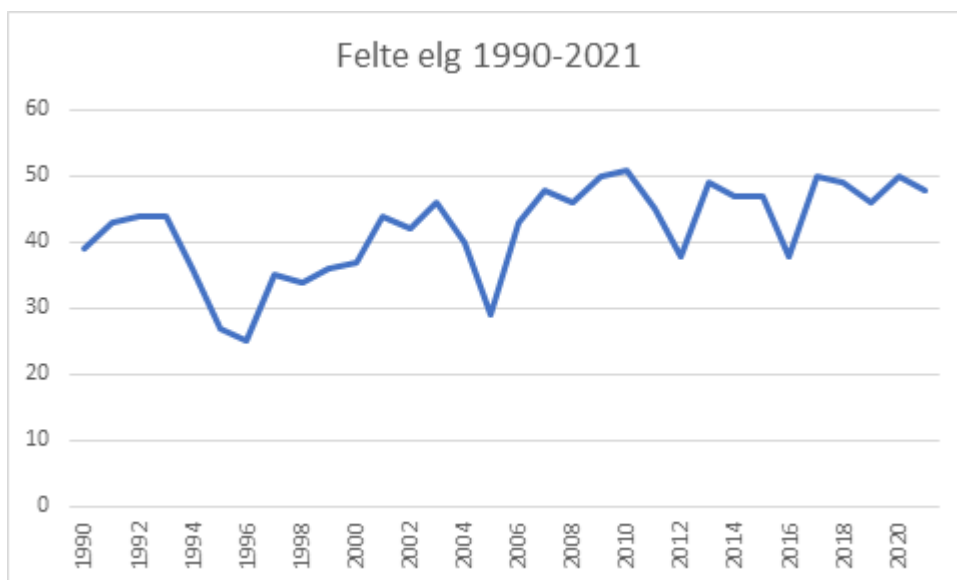
I 1995 ble det gjennomført en omlegging av tildeling av elg. Kvoten ble noe redusert for å kunne styre avskytingen gjennom tildeling. Andelen kalv og ungdyr i tildelingen ble økt til ca. 70 %. Det ble anbefalt å spare voksne hunndyr, og det ble innført vektgrenser for ungdyr. Hensikten var å øke produktiviteten i elgstammen.

Som det går fram av statistikken har dette gitt positive resultater. Sett elg pr. jegerdag lå fram til 1995 på rundt 0,2. I perioden 1999 - 2021 har den svingt mellom 0,3 og 0,55 (figur 3).

Andelen ku pr. okse er redusert, og ligger fra 2012 litt under det som er anbefalt (figur 7). I 2013 og 2014 ble det derfor lagt vekt på ta ut voksne okser i stedet for kyr. Dette gav utslag i 2015 og 2016 hvor det ble sett over 2 kyr per okse, som var over det kommunale målet. Sett kalv pr. ku og sett kalv pr. kalvku lå på et fint stabilt nivå i perioden 1999-2014. I perioden 2015-2021 har produktiviteten i elgbestanden gått ned og ligger i dag på ca. samme nivå som på 1990 tallet (figur 5).

Slaktevektene på kalv viser ingen større endringer, kanskje med unntak av at slaktevektene på hannkalv har gått jevnt ned siden 2012. Slaktevektene på ungdyr ligger noe lavere i perioden etter 1995, spesielt for hunndyr. Dette kan ha med innføring av vektgrenser å gjøre. På grunn av få felte dyr er den statistiske sikkerheten ikke god nok til å konkludere med sikkerhet. Det er ingenting som tyder på at tettheten i elgstammen er så høy at det skulle påvirke vektene.

I sum har omleggingen av uttaket hatt positive virkninger. Oppdal har nå en glissen elgbestand med god kjønns- og alderssammensetning og god produktivitet. Figuren nedenfor viser utvikling i avskyting av elg i Oppdal i perioden 1990-2021. Antall felte elg har ligget forholdsvis stabilt mellom 45-50 felte elg i året fra 2002-2021. I denne perioden har det likevel vært enkelt år med lavere avskyting, 2005 (29 stk), 2012 (38 stk) og 2016 (38 stk). De siste 10 årene har antall felte elg variert mellom 38 og 51, med et gjennomsnitt på 46 felte elg i året.

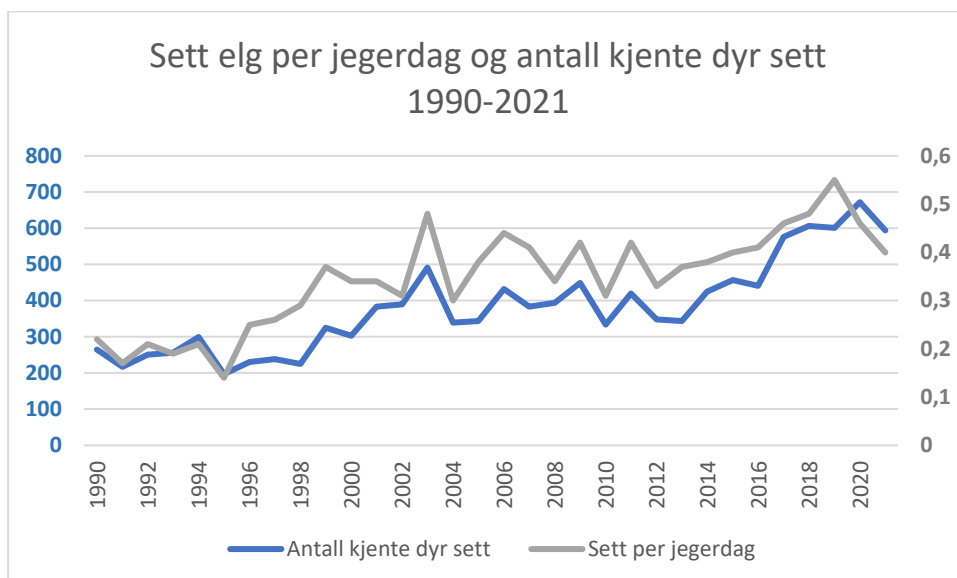

Figur 3. Felt elg i Oppdal i perioden 1990 – 2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

Sett-Elg

Sett elg indeksen viser gjennomsnittet av hvor mange elg hver elgjeger ser per dag, og gir et bilde av tettheten av dyr i bestanden. Den tar ikke hensyn til antall timer jaktet. Verdien beregnes ved å dele antall sette elg på antall jegerdager (figur 1).

Antall elg sett og antall kjente dyr sett per jegerdagsverk følger de samme svingningene og gir en god indikasjon på bestandstettheten. Etter endringen av forvaltningen i 1994, økte elgstammen i Oppdal frem til 2003. Etter dette har den vært forholdsvis stabil, og antall sette dyr har i snitt de siste 6 årene vært 0,46 sett elg per jegerdag. Oppdal kommune har som mål at antall sett elg per jegerdag ikke skal overstige 0,5.

Figur 4: Sett elg per jegerdag og antall kjente dyr sett 1990-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

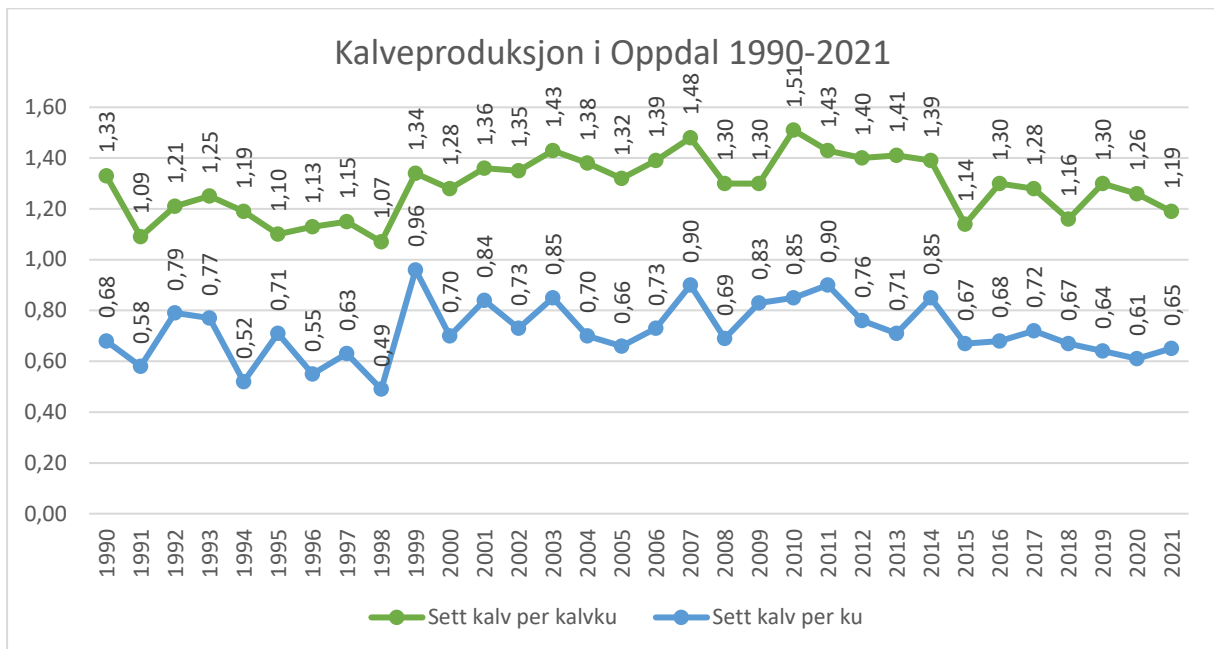
Produktivitet - kalveproduksjon

Det er i første rekke tre forhold som sier noe om produktiviteten i en elgstamme.

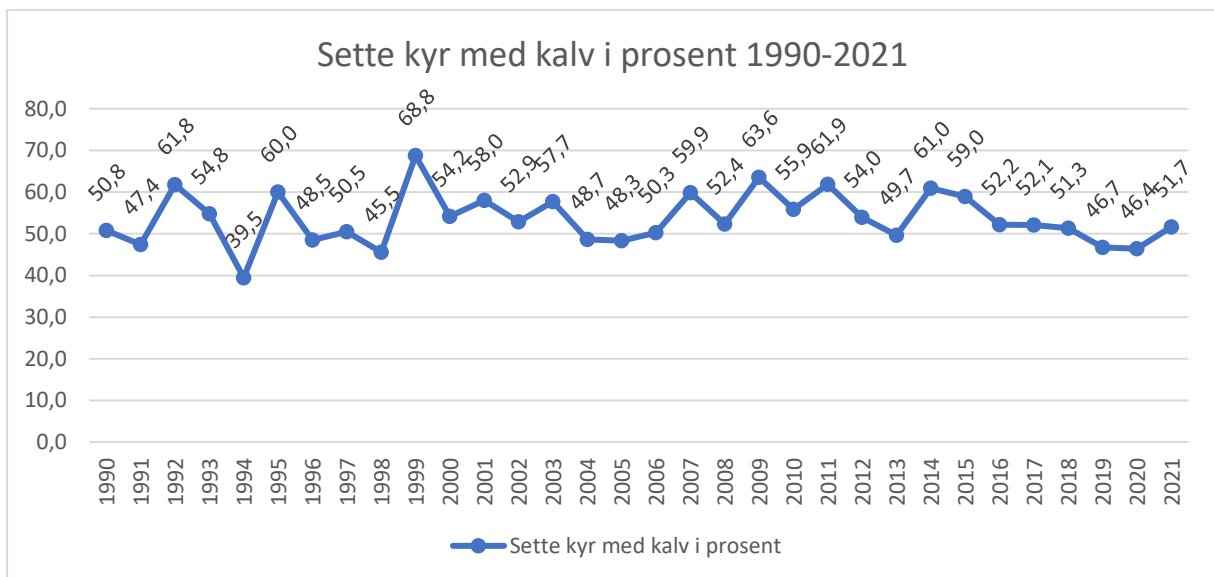
1. Sett kalv per ku:
Regnes ut ved å dele antall observerte kalver (også enslige) med totalt antall observerte kyr (inkludert kviger).
2. Sett kalv per kalvku:
Dette er et mål på hvor stor andel av de observerte kalvkyrne som har tvilling kalv (tvillingraten). Verdien finnes ved å dele totalt antall sett kalver med totalt antall sett kyr med kalv. En får da en verdi som ligger mellom 1,0 og 2,0 der 1,0 betyr at alle kalvkyrne har enkeltkalv (tvillingrate=0) og 2,0 betyr at alle kalvkyrne har tvilling kalv (tvillingrate = 100).
3. Andel kyr med kalv:
Er et forholdstall mellom antall observerte kyr med kalv og antall observerte kyr totalt. Med andre ord sier den noe om hvor stor andel av kyrne som er i produksjon det spesifikke året.

Indeksen kalv per kalvku, sier noe om hvordan produksjonen i elgbestanden utvikler seg. Etersom eldre dyr er mer produktive enn yngre kyr, kan endringer i rekrutteringsratene skyldes både endringer i produktivitet, gjennomsnittsalder eller begge deler. Et lavere tall for produksjonen kan også indikere for få okser eller for stor stamme i forhold til beiteressursen. *Indeksen sett kalv per kalvku* (tvillingraten) gir uttrykk for hyppigheten av tvillingfødsler i bestanden, og gir også et bilde på alderssammensetningen av kyr. Dersom en stor andel av kyrne har tvillingkalver, tyder det på at en stor del av kyrne er 4 år eller eldre.

Kalveproduksjonen i Oppdal har stort sett hatt en svak nedadgående trend siden 2011, Dette skyldes trolig den skjeve avskytinga mellom kjønn for alderskategorien ungdom. Det felt flere unge okser enn kviger, som igjen har gitt flere hundyr i bestanden og færre okser. Kvigene produserer færre kalver enn voksne ku. Sett kalv per ku har siden 2015 ligget på 0,7 eller 0,6. De kommunale mål og retningslinjene i perioden 2016-2021 sa at indeksen ikke skulle ligge under 0,7. Tvillingraten som ifølge de kommunale målene, skulle ligge rundt 1,4 og har også vært for lav den siste 6 årsperioden. Dette er tydelige tegn på at produksjonen i elgbestanden har gått ned, og vi er tilbake på samme nivå som på 1990 tallet. Det er derfor ønskelig å øke gjennomsnittsalderen på kyrne igjen.

Figur 5: Sett kalv per kalvku og sett kalv per ku. Kilde: Hjorteviltregisteret

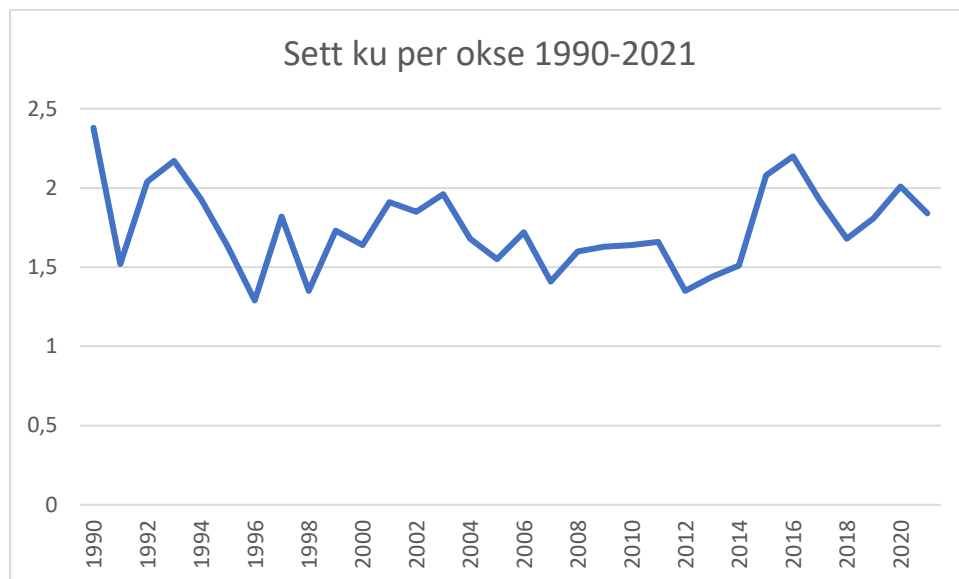
Figur 6: Sette kyr med kalv i prosent 1990-2021 Kilde: Hjorteviltregisteret

Sett ku per okse

Indeksen er et forholdstall mellom observerte kyr (1,5 år og eldre) og okser (1,5 år og eldre), og gir et uttrykk for kjønnssammensetningen i bestanden. Verdien beregnes ved å dele antall sette kyr på antall sette okser. Om forholdstallet er høyt betyr det at det er få okser i bestanden, som igjen betyr at det er mange kyr som gir en høy produksjon. Få okser betyr også at en stor andel av oksene risikerer å bli skutt under jakt. Dette gir igjen få store okser og lav gjennomsnittsalder på okser. Motsatt vil et lavt forholdstall gi en høyere okseandel i bestanden, lavere produksjon og flere okser.

Forvaltningsmessig vil en derfor stå overfor valget mellom høy produksjon og liten andel okser eller lavere produksjon med en stor andel (store) okser. Blir det for mange kyr pr. okse vil en risikere at det blir for få okser til å bedekke alle kyrne, og det vil dermed bli flere «gjeldkyr». Store okser har imidlertid flere viktige egenskaper i bestanden som tilsier at de er viktige. Derfor bør ikke ku/okseforholdet overstige 2, og en mye brukt anbefaling er at det bør ligge i intervallet 1,5 -1,8.

Siden 2015 har ku/okseforholdet i Oppdal vært forholdsvis høyt, men innenfor de da gjeldende målene for perioden 2016-2021 (mål mellom 1,5 og 2,0 ku/okse. I forhold til andre indekser tyder det på at vi bør endre målsettingen om ku/okse forholdet. Samtidig får vi et mer likt mål som våre nabokommuner i Gauldalsområdet, som har som mål at ku/okse skal ligge mellom 1,5 og 1,8.

Figur 7: Sett ku per okse i perioden 1990-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret.

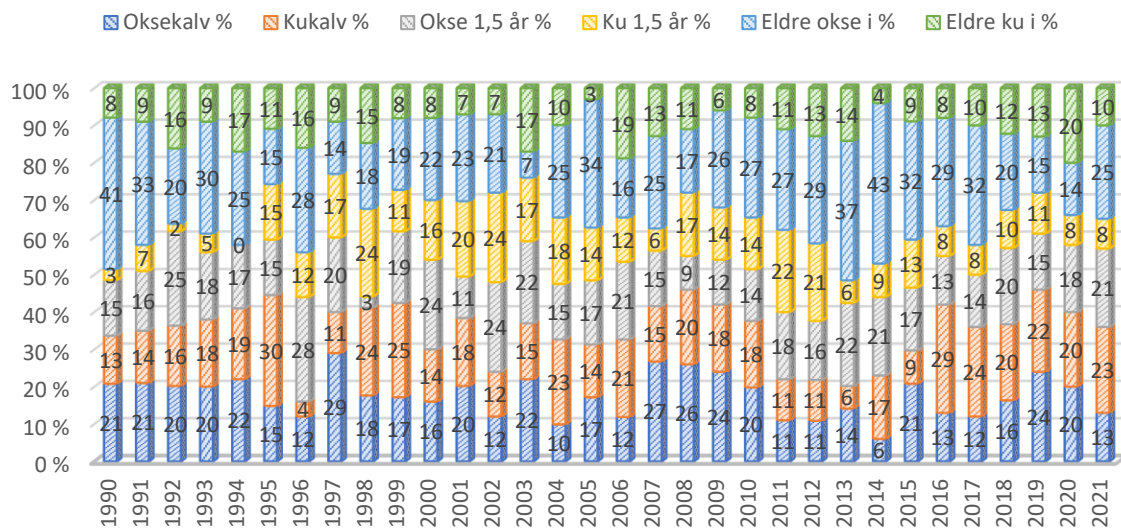
Felt elg – data

Struktur i avskytinga

Strukturen i avskytinga forteller hvordan kjønns- og alderssammensetninga er i uttaket. Hvordan denne skal være vil variere litt fra område til område etter hvilke målsettinger en har for elgbestanden. I en stabil bestand har det vært anbefalt at 2/3 av uttaket bør være kalv og ungdyr. Om en skal maksimere kjøttuttaket burde mesteparten av dette rettes mot felling av ungdyr, men pga. vanskelighetene med å skulle kvige fra eldre ku, vil en risikere et veldig skjevt kjønnsuttak om store deler av uttaket skjer på 1,5 åringer. Derfor anbefales det ofte at minimum 2/3 av kalv- og ungdyruttaket (minimum 45% av totaluttaket) rettes mot kalv.

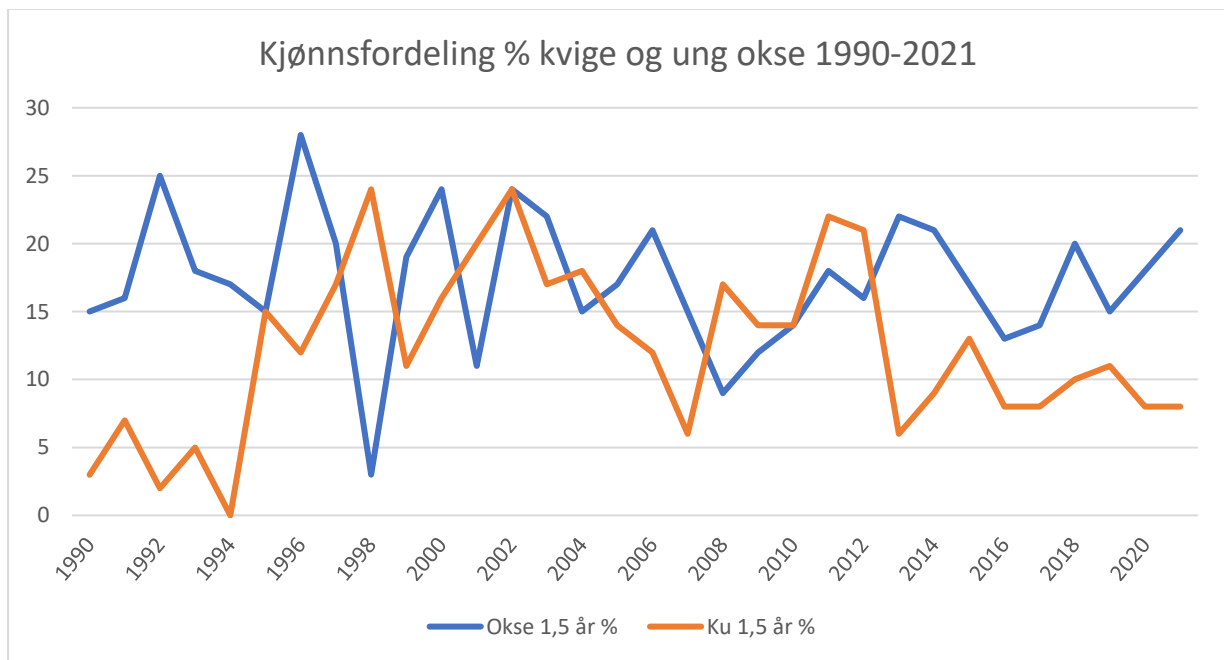
Oppdal kommune har siden 2006, hatt som mål at uttak av kalv og ungdyr skal utgjøre minimum 70% av uttaket. Som vi ser av figur 8, har uttaket av kalv og ungdyr vært altfor lavt i forhold til de kommunale målsetningene i svært lang tid. Siste 6 års periode har det vært et gjennomsnittlig uttak på kalv og ungdyr på 65%. Det gjennomsnittlige uttaket av kalv siste 6 årsperiode har ligget på 39%. Det har vært et gjennomsnittlig uttak av voksen okse siste 6 årsperiode på 23%, de kommunale retningslinjene i denne perioden har sagt at uttaket skal ligge på 20%.

FELT ELG - PROSENTVIS FORDELING PÅ KJØNN OG ALDER 1990-2021

Figur 8. Prosentvis fordeling av felt elg fordelt på kjønn og alder for årene 1990-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

Som vi ser av figur 9, har det i siste 6 årsperiode vært et stort sprik i avskytinga i kjønnsfordelinga for ungdyr. De kommunale retningslinjene i denne perioden har sagt at det skal tilstrebes at uttaket fordeles så likt som mulig på kjønn.

Figur 9: Prosentvis kjønnsfordeling ungdyr i perioden 1990-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret.

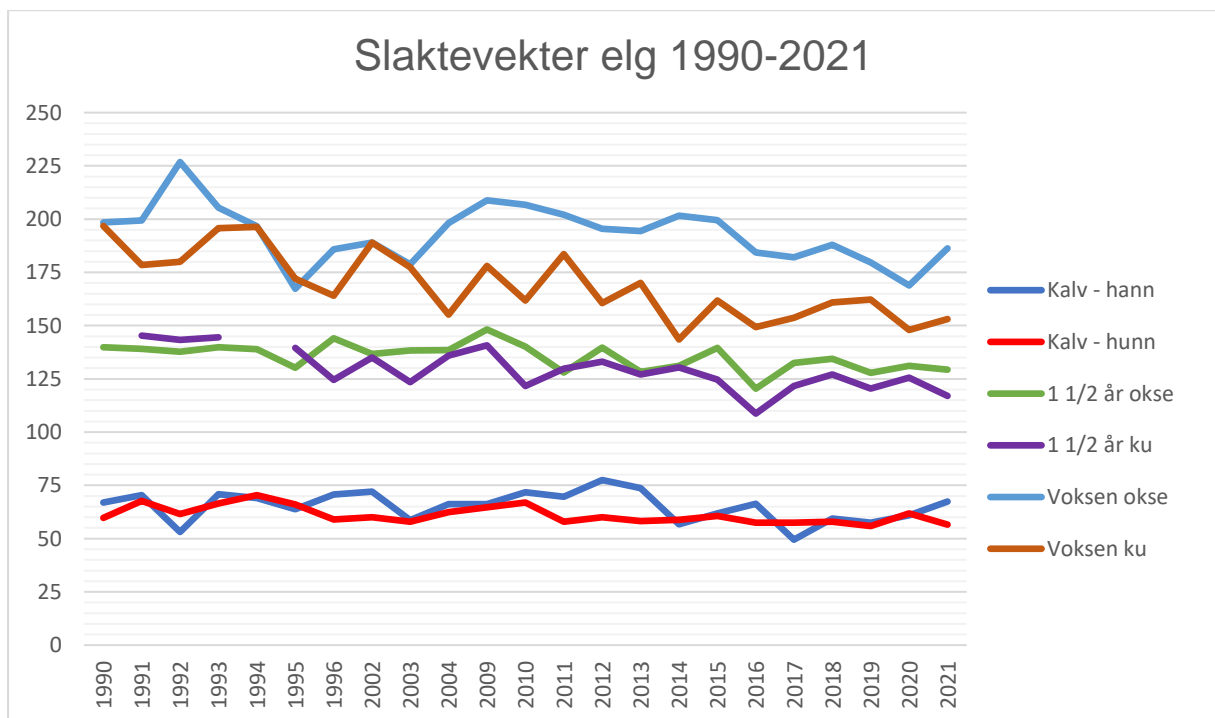
Vektutvikling – kondisjon

Innsamling av slaktevekter er fin måte å skaffe kunnskap om utviklinga på kondisjonen i elgbestanden over tid. Klima, bestandstetthet og jakt påvirker kondisjonen over tid. Variasjon i vekt for kalv og ungdyr gir et bilde på de øyeblikkelige endringene i bestandens kondisjon. Det er spesielt gjennomsnittsvakta for kalv og ungdyr som er interessant. Kalvevektenes utvikling er en indikator på bestandens kjønns- og alderssammensetning, samt kvaliteten på beite. Lite okser og små okser gir sen brunst og sen kalving, noe som gir et dårlig utgangspunkt for gode kalvevekter. Lave kalvevekter vil igjen gi lettere ungdyr året etter. Samtidig kommer små kviger senere i brunst enn større kviger. Reduserte slaktevekter kan også være et tegn på at beitetilgangen er dårligere. Med andre ord kan elgbestanden være større enn det beitegrunlaget tilsier.

Slaktevektene hos både kalv og ungdyr i Oppdal har en svaknedgående trend fra 1990-2021 (figur 10). Det er særlig ku kalven som har blitt lettere når en ser på kalvevektene. I 1990-2004 var gjennomsnittlig slaktevekt på kukalv 64 kg. For årene 2009-2021 har gjennomsnittlig slaktevekt for kukalv blitt redusert til 60 kg sammenlignet med forrige periode. Oksekalven ligger forholdsvis stabilt med en gjennomsnittlig slaktevekt på 65 kg. Gjennomsnittlig slaktevekt på okse 1,5 år har holdt seg forholdsvis stabil på 136 kg de siste 13 åra mot et snitt på 138 kg i 1990-2004. Vektene varierer likevel mye mellom åra i den siste 13 års perioden fra 148 kg til 129 kg i snitt. De laveste vektene finner vi de siste 6 årene for begge kjønn. Kvigene har gått ned fra et snitt på 135 kg i 1990-2004 til 130 kg i 2009-2021. I den siste 13 års perioden har vektene på kvige variert fra 141 kg til 109 kg.

Det kan være flere forklaringer til at vektene har gått ned:

- Jegere er oppfordret til å ta ut små kalver og andre dårlige produksjonsdyr.
- Vi har for mange kyr per okse.
- Oksene har over tid vært små.

Figur 10: Vektutvikling 1990-2021. Vekt for årene 1997-2001 og 2005-2006 mangler. Kilde: kommunalt arkiv og Hjorteviltregisteret.

1.2.2. Hjort – Bestandsutvikling 1995-2021

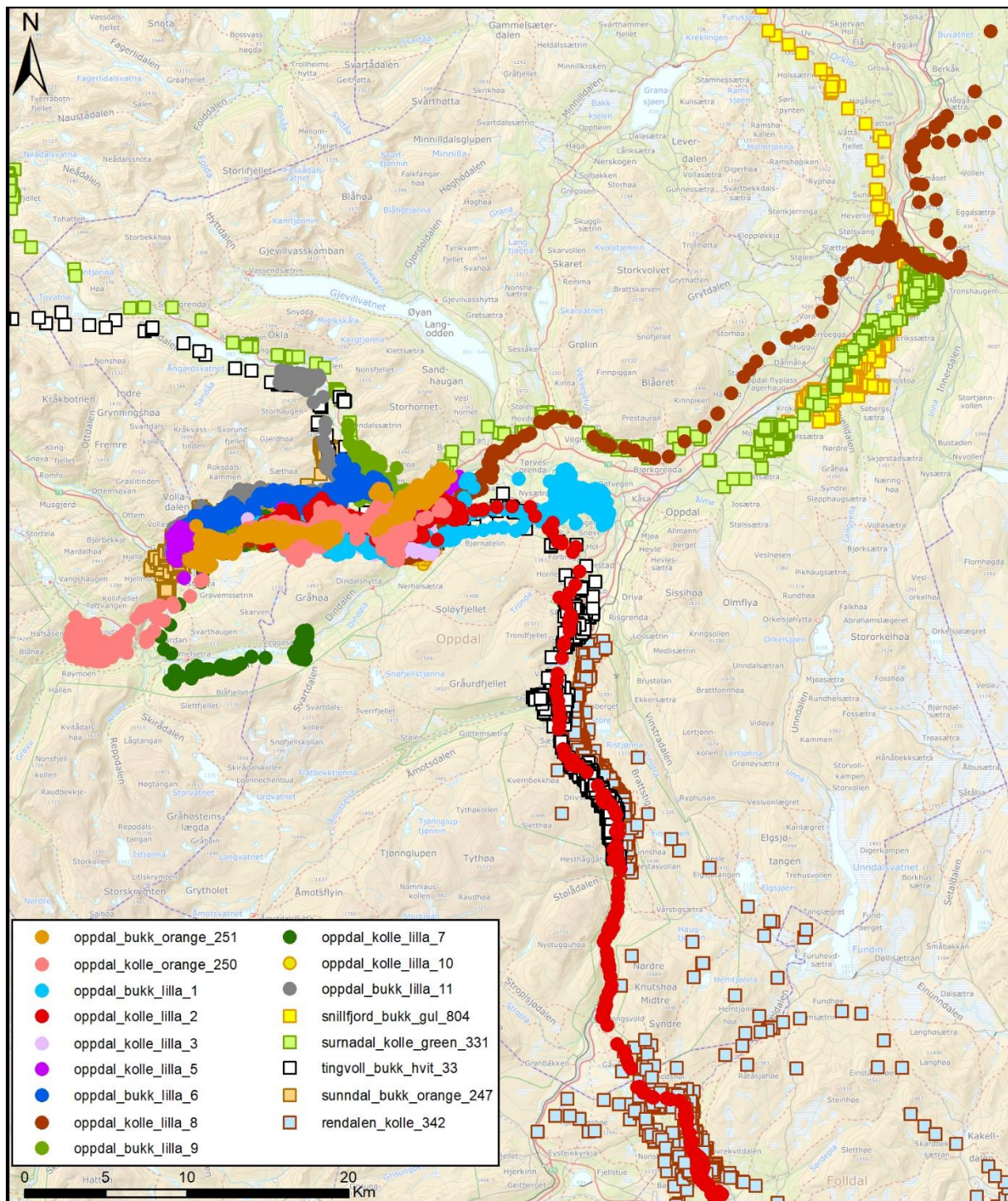
Hjorten i Oppdal ser ut til å være delt i tre hovedbestender. Den delbestanden som overvintrer i Oppdal har opprinnelse fra noen få dyr i Loslia først på 1990-tallet. Antallet har økt betydelig, med spredning til Svarhaugen og sørover i Drivdalen. I 2022 rapporteres det om at antall hjort som har vinteropphold langs Driva fra Vikamoen til Møregrensa har økt de siste årene. Det oppholder seg nå årlig hjort gjennom vinteren i områdene rundt Svarhaugen, og Moene/Morken i Midtbygda Storvald. På Lønset er det hjort spredt fra Uv/Myren og vestover mot fylkesgrensa på sørsiden av Driva og Steker-Klavgardan. Området med størst tetthet vinterstid er i området Tilset/Bekka/Hullberget. Merking av hjort ved Bekka viser at hjorten i hovedsak oppholder seg i Oppdal og i tilgrensende områder i Sunndal, med enkelte unntak. I forbindelse med brunsten trekker noen av dyra vest over fylkesgrensa for så å returnere til Oppdal etter brunsten. Selv om det har vært en økning av vinteropphold av hjort på Lønset, har hjort som om sommeren/høsten oppholder seg i området Lønset/Storlidalen også vinteroppholdsområder på Nordmøre. En annen delbestand har sine sommeroppholdsområder på begge side av E6 fra Gissingerbekken i sør til grensa mot Rennebu i nordøst. Denne bestanden har også økt de siste i det siste.

Hjortebestanden i kommunen har økt jamt og trutt fra 1981 og frem til 2021. Figur 11 nedenfor viser antall felte hjort i Oppdal i perioden 1981 – 2021. Det har vært en betydelig økning i antall felte hjort fra 10 felte, i 1981 til 117 i 2017 (95 i 2021). Det felles nå over dobbelt så mye hjort som elg i Oppdal.

I motsetning til elg, som beiter i busksjiktet, er hjorten i stor grad en graseter. Elg og hjort har derfor hver sin økologiske nisje og konkurrerer i begrenset grad om de samme beiteressursene. Et geografisk område vil derfor kunne huse en større totalbestand av elg og hjort enn om bare en av artene hadde tilhold der. Hjortens preferanse for gras, gjør den også mer sårbar for store snømengder, og den har derfor i mange områder lange sesongtrekk for å unngåsnøen. Hjort som har lange sesongtrekk fra gjorden og opp mot fjellet blir ofte større enn sine artsfrender. Årsaken er rett og slett at hjort som følger snøkanten om våren innover landet og opp mot fjellet har tilgang til proteinrike spirer som kommer fram når snøen forsvinner i en lang periode om våren/sommeren. Oppdal er i den situasjonen at vi får mange hjort som trekker hit på vår/sommerbeite, da dyrene følger snøkanten.

De sesongmessige trekkene vil gi forvaltningsmessige utfordringer i og med at hjorten i stor grad oppholder seg andre steder i jakta enn om vinteren der den kan gjøre skade gjennom sitt vinterbeite. I vinterbeiteområdene kan en få store konsentrasjoner av hjort på små områder, som kan føre til store lokale skader på skog, eng, og lagra rundball. Områder som har mye hjort om sommeren kan også få store beiteskader på åker og eng. Det er ikke rapportert om de store skadene i Oppdal enda, men i noen områder som f.eks Drivdalen, Svarhaugen, Lønset rapporteres det om flokker med hjort på dyrkamarka. Det er også rapportert om noe barkgnag på eldre granskog i Svarhaugen området. Hjort har i dag lang jakttid, fra 1. september – 23. desember. Dette skal kunne veie opp noe for beiteskader både i barmakssesongen og vintersesongen. Men man er selvfølgelig avhengig av at de som jakter faktisk jakter i områdene der det rapporteres om skader om mye hjort.

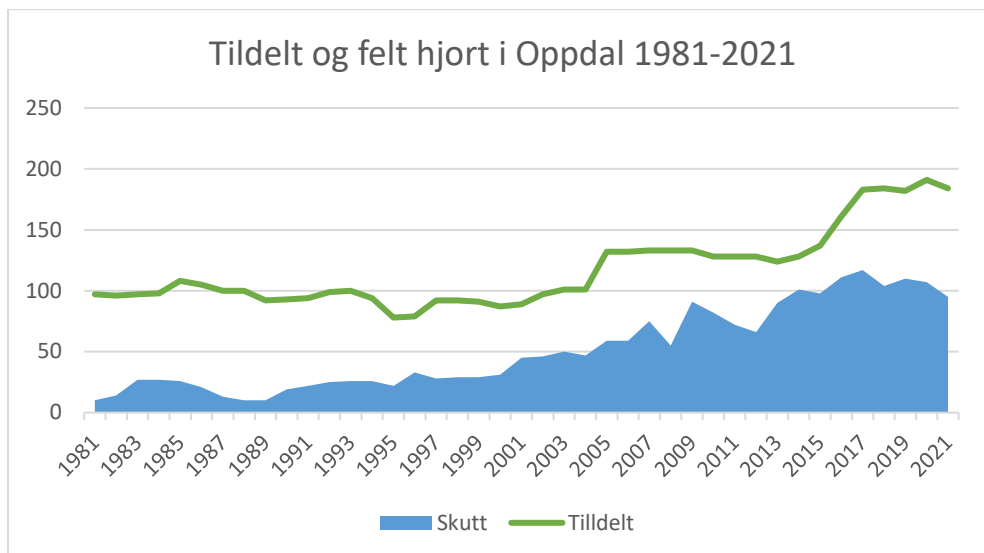
Oppdal er i en noe spesiell situasjon når det gjelder hjorten. To av delbestandene i kommunen trekker til vinteroppholdsområder hhv. på Nordmøre og områdene Orkdal/Hemne/Snillfjord. Store deler av disse to bestandene trekker ut fra Oppdal i oktober/november, og blir også jaktet på i andre kommuner. Bestandsutviklingen styres derfor ikke bare gjennom forvaltningen i Oppdal, men også avskyting i andre kommuner. Oppdal ligger i randsonen for disse bestandenes kjerneområder, og har derfor en mer glissen bestand enn det som finnes i kjerneområdene. Dette illustreres ved at felt hjort pr. jegerdag i Oppdal i gjennomsnitt for perioden 2012-2021 ligger på 0,061. Gjennomsnittet for Trøndelag er 0,094.

Kart 1. Merka hjort som har vært innom Oppdal i løpet av sommeren 2021. (Kilde: Erling Meisingset, NINA)

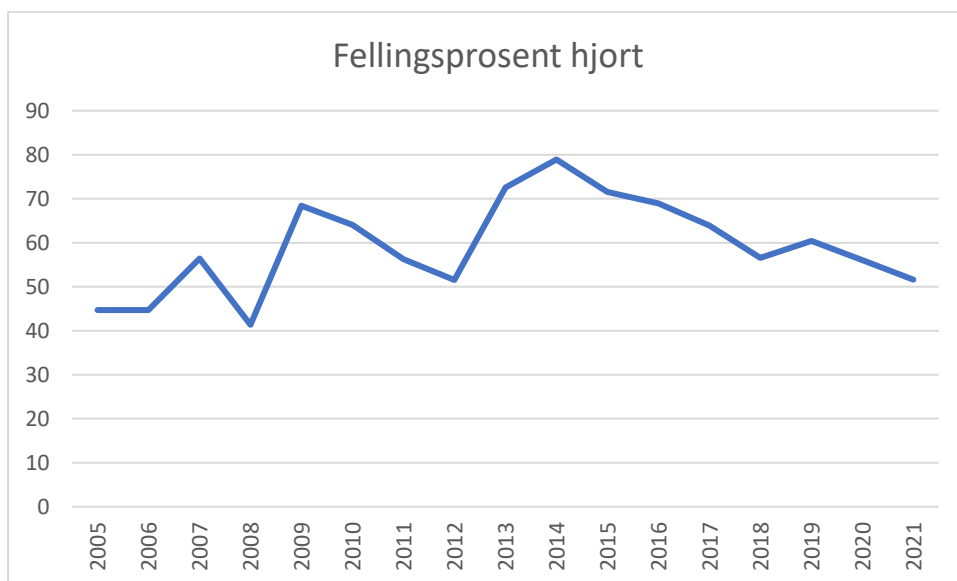
Kartet over viser merka hjort som har vært innom Oppdal i løpet av året 2021. Tegnforklaringen til kartet beskriver hvor hjorten har blitt merka. F. eks oppdal_kolle_lilla_3 er merket i Oppdal, mens rendalen_kolle_342 er merket i Rendalen. Som vi ser av kartet har det vært merka hjort fra Tingvoll, Surnadal, Sunndal, Snillfjord og Rendalen i Oppdal. Disse hjortene har vært i Oppdal i sommerhalvåret (ref. Meisingset). Samtidig har noen av hjortene som er merket i Oppdal hatt opphold i andre kommuner om sommeren f.eks oppdal_kolle_lilla_8.

Fra slutten av 1980-tallet og fram til 2016 har avskytingen økt kraftig samtidig som at fellingsprosenten økte. Dette er en god dokumentasjon på at hjortetettheten har økt i denne perioden. Etter 2016, har avskytingen gått noe ned. Figur 11 viser utviklingen i fellingsprosenten fra 2005-2021 i kommunen. Kommunen har som mål at fellingsprosenten på hjort skal være ca 70%. Gjennomsnittlig fellingsprosent de siste 10 årene er på 63%.

Figur 11. Tildelte og felte hjort i Oppdal i perioden 1981-2021 Kilde: Hjorteviltregisteret, kommunalt arkiv

Utviklingen for den bestanden som overvintrer i området Svarthaugen/Drivdalen styres av forvaltningen i Oppdal. Det er derfor grunn til å følge denne bestanden spesielt nøye. Utfordringen er imidlertid at det statistiske materialet (få observasjoner) er for lite til å gi statistisk sikkerhet. Dette gir store variasjoner fra år til år. I dette området ser det imidlertid ut til å ha vært en økning i hjortebestanden fra 2005 – 2021. Ut fra felt hjort per jegerdag ser det ut som bestanden har fortsatt å øke fra 2015-2021 i Drivdalen

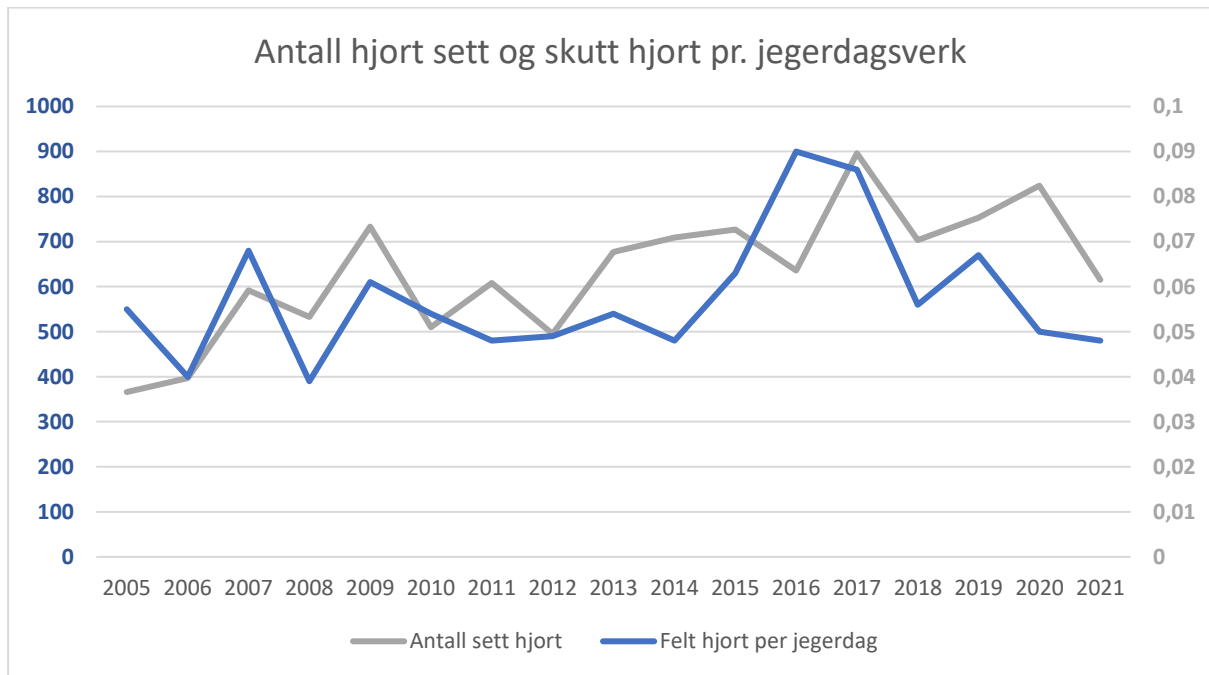
Figur 12. Fellingsprosent hjort i Oppdal i perioden 2005-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

Sett-Hjort

Innføring av Sett-hjort skjema ble innført i Oppdal i 2005. Erfaringer fra 2018 tilsier at det er en del mangler i forhold til føring av sett hjort i noen jaktfelt. Dette kan skyldes at enkeltmannsjakt på innmark ikke nødvendigvis føres, men det går også frem av settogskutt hjort skjemaer i enkelte jaktfelt at det kun føres sett-hjort de dagene det felles hjort. I 2018 ble metoden for å rapportere sett-hjort endret, og det anbefales derfor av hjorteviltregisteret å bruke indeksen «felt hjort per jegerdag» istedenfor sett hjort per jegerdag i en overgangsperiode», slik at vi får et best mulig bilde av bestandsutviklingen i Oppdal og ellers i landet.

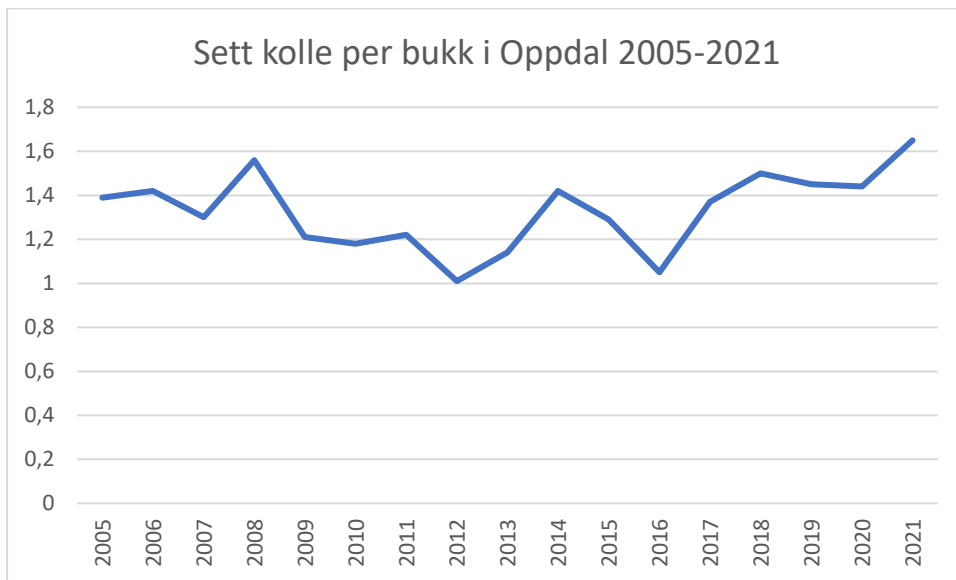
Som vi ser av figur 13, har grafene for antall sett hjort og antall skutt hjort per jegerdagsverk de samme svingningene, noe som gir en indikasjon på bestandsutviklingen. Hjorten trekker imidlertid mer enn det elgen gjør og det er derfor vanskeligere å forvalte en hjortestamme. Hjorten som oppholder seg i Oppdal kommune i jakta har i stor grad vinter/vår oppholdsområde i andre kommuner. Hjorten som trekker følger snøkanten opp mot fjellet om våren, og omvendt om høsten når snøen har begynt å legges seg i høyereliggende strøk, trekker hjorten ned til lavlandet til bedre beiter.

Beite- og værforhold om høsten vil derfor ha innvirkning på antall hjort som befinner seg i Oppdal når det er jakt. Svingningene i grafene i figur 13, vil derfor si noe om bestanden av hjort som befinner seg i Oppdal i forbindelse med jakta fra år til år. Som vi ser kan det være store svingninger fra ett år til ett annet.

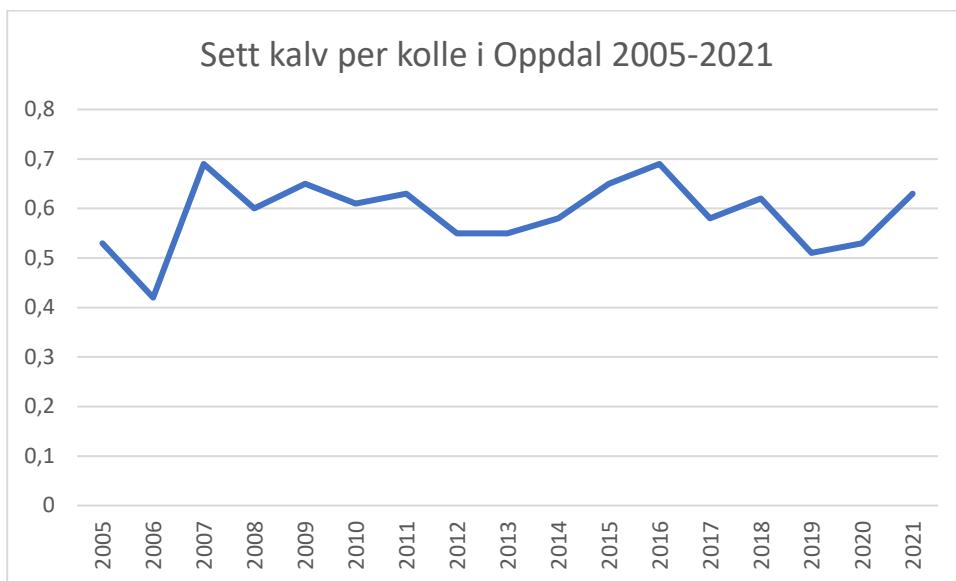
Figur 13. Antall hjort sett og skutt hjort pr. jegerdagsverk 2005-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret.

Sett kolle per bukk har ligget innenfor det kommunale målet på 1,5 og 2 i forrige periode (2016-2021). Uttaket av bukk i Oppdal er høyere enn uttaket koller, selv om det har blitt anbefalt et uttak på 50/50 mellom kjønnene. Indeksen beregnes på samme måte som sett elg indeksen beskrevet i kapittelet om sett elg. Om forholdstallet er høyt betyr det at det er få bukk i bestanden, som igjen betyr at det er mange koller, som gir en høyere produksjon. Norsk Hjortesenter på Svanøy anbefaler at sett kolle/bukk indeksen holdes under 1,5. På grunn av den skjeve avskytinga i Oppdal bør det tas grep for å endre denne indeksen og redusere antall koller i bestanden for å få stabilisert bestanden.

Figur 14: Sett kolle/bukk i Oppdal i perioden 2005-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

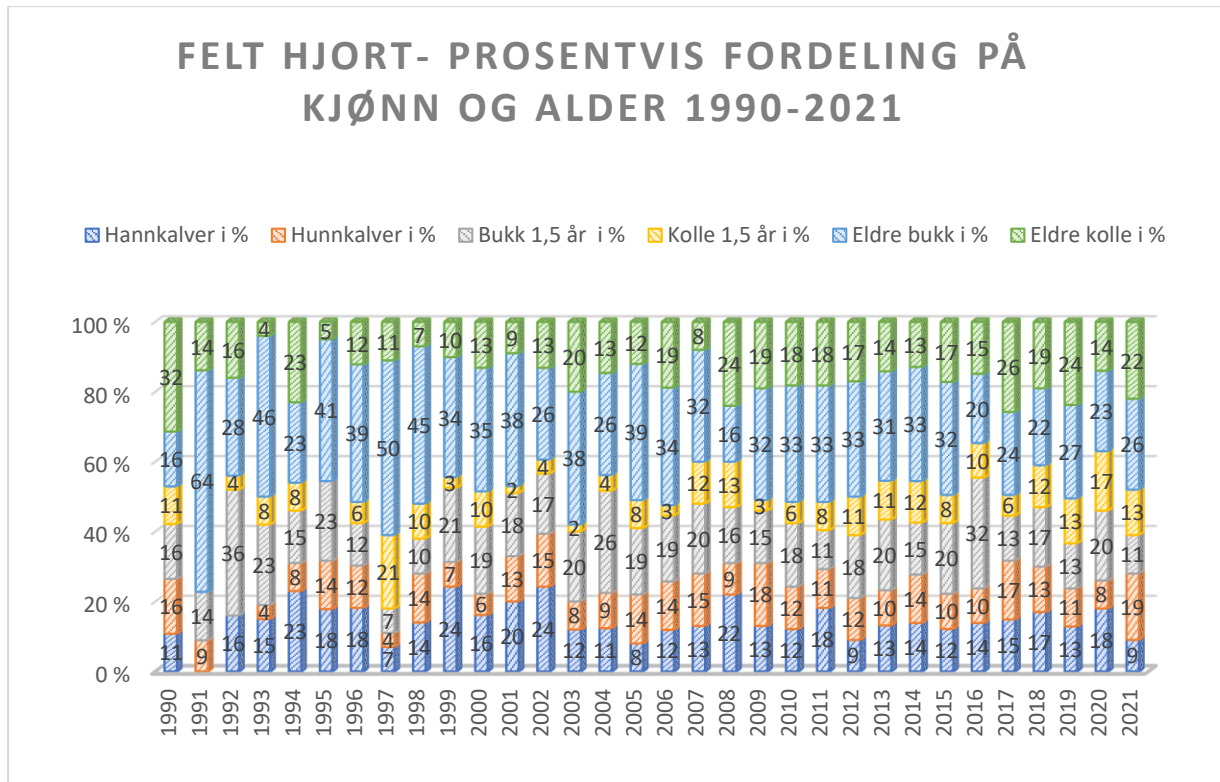
Sett kalv pr. kolle viser hvordan produktiviteten i bestanden utvikler seg. Dersom indeksen endrer seg over tid, kan det tyde på at kvaliteten på produksjonsdyrene er i endring. Kalveproduksjonen i Oppdal er på samme nivå eller litt høyere enn gjennomsnittet for kommunene Rennebu, Meldal, Orkdal og Rindal. Sett kalv pr. kolle viser i siste 10 årsperiode et gjennomsnitt på 0,59. Produktiviteten i bestanden er god.

Figur 15: Sett kalv/kolle i Oppdal i perioden 2005-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

Felt hjort

Oppdal kommune vil i planperioden legge opp til en avskyting av hjort der kalv utgjør rundt 30% av uttaket. 1 ½ års dyr bør også utgjøre rundt 30%, og voksne dyr 40%. For ungdyr og voksne dyr må det tilstrebes så lik kjønnsfordeling i uttaket som mulig. Uttaket av eldre hanndyr i Oppdal er over 50/50, som er det anbefalte uttaket fordelt på kjønn. Det tas med andre ord ut for lite koller, noe det må gjøres noe med. Dette er nok også noe av grunnen til at hjortetettheten har økt kraftig i kommunen over noen år, selv om det av settdataene kan se ut som det har blitt liten reduksjon.

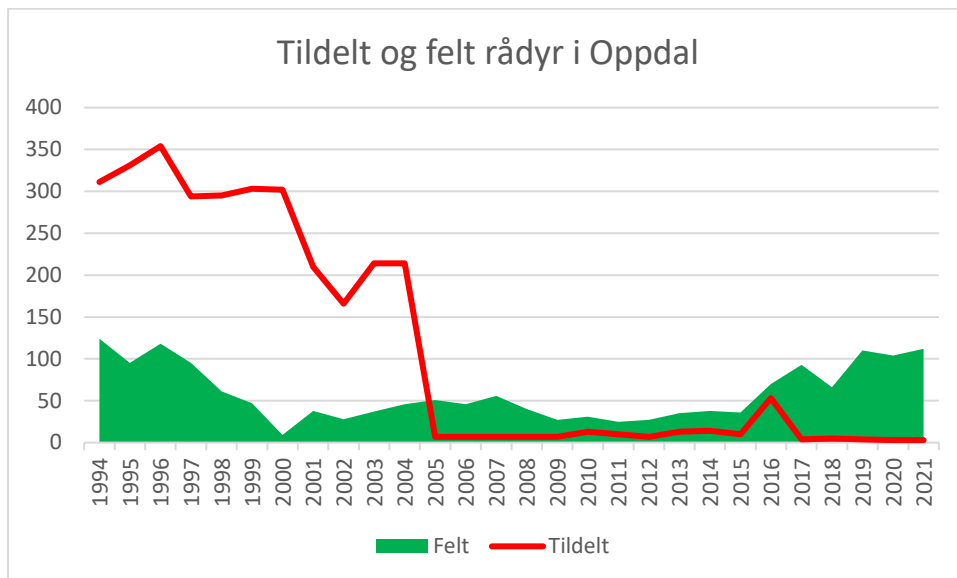
Figur 16. Prosentvis fordeling av felt hjort fordelt på kjønn og alder for årene 1990-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

1.2.3. Rådyr – bestandsutviling 1994-2021

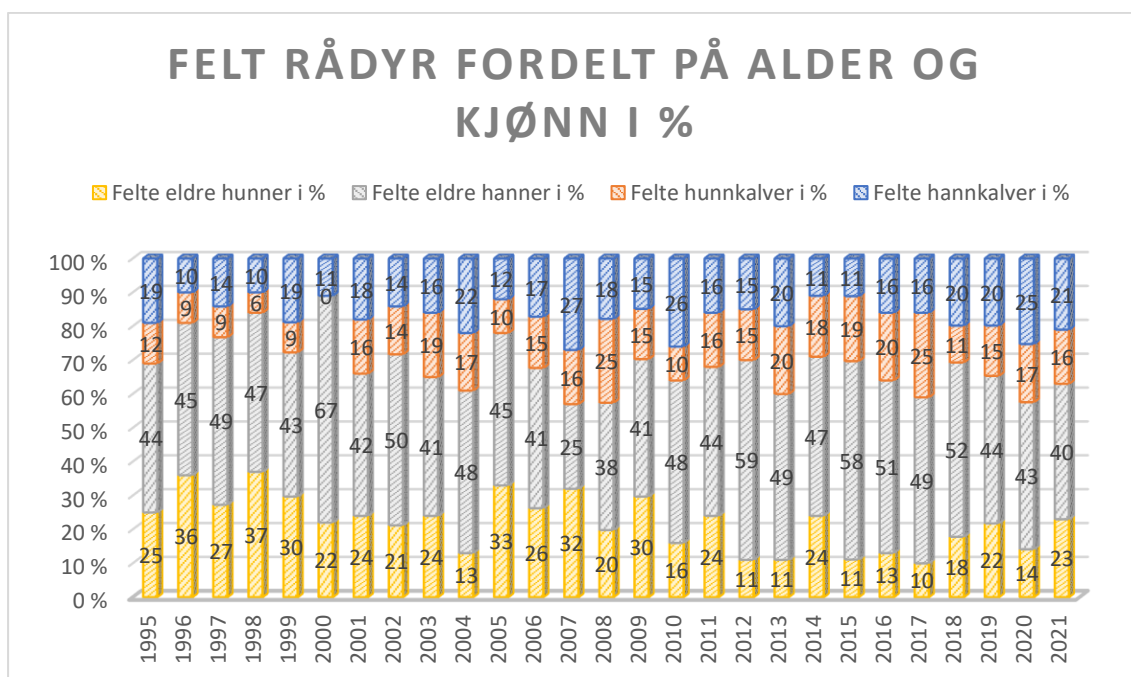
Rådyrbestanden i Oppdal har variert mye over tid. Først på 1990-tallet ble det årlig felt rundt 100 rådyr. Fra midten av 1990-tallet sank felling av rådyr kraftig og avskytingsprosenten var veldig lav. Snøvintre med mye påkjørsler og økning av rødrevbestanden og høy andelen skutte geiter og var nok en medvirkende årsak til at rådyrbestanden gikk tilbake. På 2000-tallet var det en bølgedal som varte fram til 2015, nå øker bestanden igjen og over 100 dyr har blitt felt de siste årene. Figur 16 nedenfor viser felte rådyr i perioden 1994 – 2021. Fra 2005 har vald med bestandsplaner hatt kvotefri rådyrjakt, mens 7 enkeltvald uten bestandsplan har fått tildelt årlig kvote. Fra og med 2016 er det kun 2 enkeltvald som har fått tildelt årlig kvote fra kommunen. Dette er årsaken til at tildelt kvote er lavere enn antall felte dyr. Fra 2015 til i dag har skutt og trafikkdrepte rådyr økt kraftig. De siste årene har antall skutte rådyrgeiter vært svært lav. Dette har igjen ført til at rådyrbestanden har økt kraftig. Tidligere har avskytingsplanen inkludert et ønske om at andel skutte geiter skulle være lavere en bukk. Vi må derfor endre målsettingen på avskyting av rådyr for å stabilisere bestanden og redusere antall påkjørsler.

Felt rådyr - data

Den grønne grafen viser at skutt rådyr var veldig høy rundt midten av 1990 tallet, men at det var en knekk rundt 2000. Fra 2015 har skutt dyr over doblet seg de siste årene. Den røde grafen viser at fra 2005 ble det tildelt 7 dyr dette står det mere om i teksten over.

Figur 17. Tildelte og felte rådyr i Oppdal i perioden 1994-2021 Kilde: Hjorteviltregisteret, kommunalt arkiv.

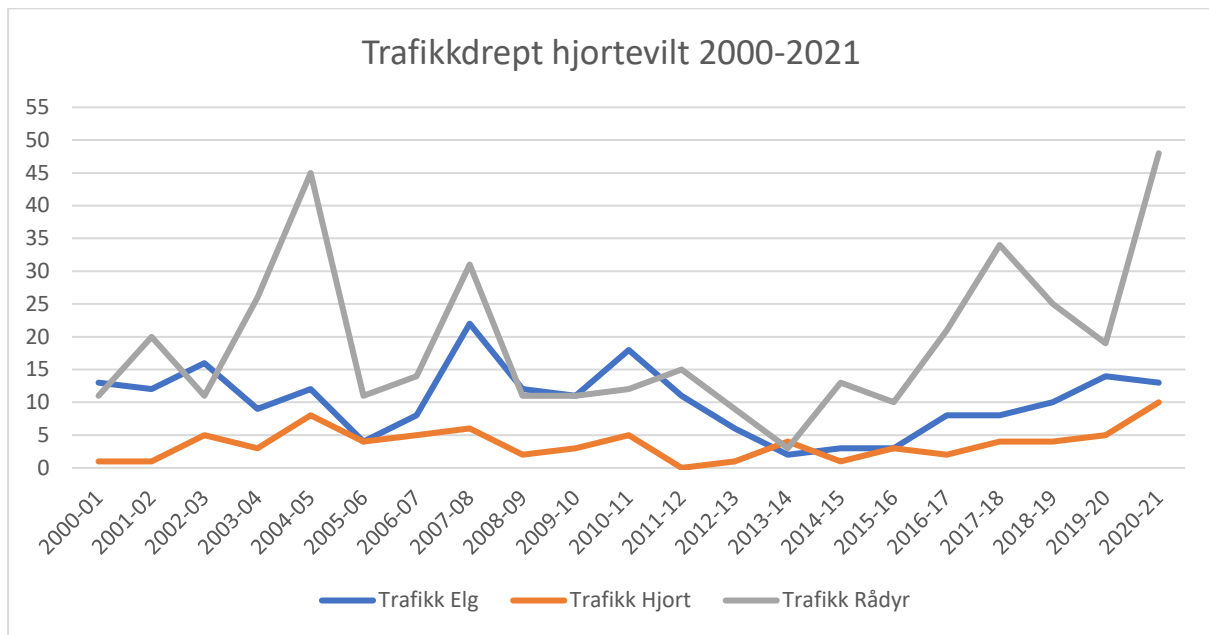

Figur 18: Rådyr fordelt på alder og kjønn. Kje og geiter varierer mest, men voksne bukk ligger på litt under 50%.

2. Irregulær avgang elg, hjort og rådyr

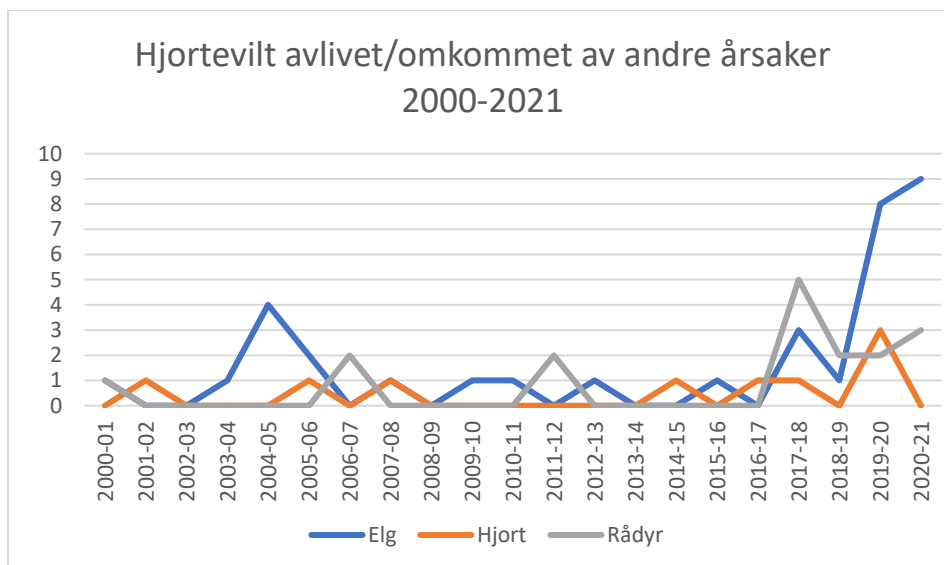
I tillegg til jaktuttaket påvirker høy irregulær avgang utviklingen av hjorteviltbestandene. Figuren nedenfor viser trafikkdrept vilt i Oppdal i perioden 2000 – 2021. Siste 6 års periode har antall påkjørsler av hjortevilt i Oppdal økt igjen, etter at det var forholdsvis få påkjørsler i 2013-2014. De siste årene har det særlig vært en stor økning i antall påkjørsler av rådyr, men antall påkjørsler av hjort og elg har også økt igjen. Vinteren 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 og 2021-2022 har det blitt gjennomført føring av hjortevilt på ved fire lokaliteter ved Elgsmoen og Skogheimvegen. Tiltaket ser ut til å virke i den perioden det blir føra. Men det forekommer også en mye påkjørsler i sommerhalvåret.

For perioden 2000 – 2006 følger statistikken kalenderåret. F.o.m. 2007 følger den jaktåret (1. april – 31. mars). Dyr som er meldt påkjørt, men som er funnet og friskmeldt er ikke med i denne statistikken.

Figur 19: Trafikkdrept hjortevilt for årene 2000-2021. Kilde: SSB.

I tillegg til den irregulære avgangen som følge av påkjørsler på veg og jernbane dør det også hjortevilt av andre årsaker. Noen dør naturlig og blir funnet av turgåere, andre blir avlivet som følge av skader/sykdom eller blir avlivet av sikkerhetshensyn.

Figur 20. Fallvilt av hjortevilt død av andre årsaker enn påkjørsler 2000-2021. Kilde: Hjorteviltregisteret

3. Mål for forvaltning av hjortevilt i Oppdal

For mange her til lands er jakta en viktig del av friluftslivet. Det spesielle med jakt i motsetning til annet friluftsliv, er ressursforvaltningen av de artene det jakes på. Særlig gjelder dette hjorteviltet. I formålsparagrafen i viltloven heter det at: Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Bestandene av hjortevilt skal stabiliseres innenfor et nivå som til enhver tid vurderes som bærekraftig, med god kvalitet i kjønns- og aldersfordeling, naturgrunnlaget og i forhold til virksomheten i andre sektorer, blant annet jord- og skogbruk og samferdsel. Kommunenes ansvar i forvaltningen av hjorteviltbestandene er å tilpasse den enkelte bestand til leveområdets bæreevne. For å sikre dette er både administrative og økonomiske virkemidler lagt til kommunene. Skal en lykkes, må målene og tiltakene være lokalt forankret.

3.1. Hovedmål

Hovedmålene er at Oppdal innenfor det som til enhver tid er gjeldende lover og forskrifter skal:

- ha en forvaltning som gir bestander med sunne og friske dyr
- ha en kjønns- og alderssammensetning som gir optimal produksjon
- tilpasse bestandsstørrelsen til leveområdenes biologiske bæreevne og skader på innmark og skog
- redusere antall trafikkdrept hjortevilt til et minimum

Oppdal kommune har videre som mål:

- å støtte opp under den rettighetshaverbaserte forvaltningen.
- at mest mulig av forvaltningen skjer gjennom godkjente bestandsplanområder.
- å ha et velfungerende opplegg for ivaretaking av trafikkskadet/drept hjortevilt.
- å ha et godt samarbeid om hjorteviltforvaltningen med Hjorteviltregionen.
- alle jaktfelt **SKAL** føre sett elg og sett hjort også de dager det ikke felles dyr.
- kommunen deltar gjerne på årlige før jaktmøter og orientere om føring av sett og skutt og annen relevant informasjon i forbindelse med jakta.
- kommunen skal sørge for tilstrekkelig opplæring av bruk av www.hjorteviltregisteret.no.

3.2. Mål for forvaltning av elg

Elgforvaltningen skal i hovedsak basere seg på datagrunnlag som er innsamlet og analysert gjennom databasen hjorteviltregisteret. Å bruke indekser og data fra hjorteviltregisteret gir muligheter for kontroll i ettertid på om målene er nådd.

Beitegrunnlaget

Elgbestanden i kommunene skal ikke være større enn hva som er optimalt sett i forhold til beitegrunnlaget. Målet skal sees i nøye sammenheng med eventuelle konfliktområder. Blant annet med å foreta overvåking av elgbeite etter de prinsipper og metoder som ligger i elgbeiterregistreringen (for eksempel Solbraa metoden). Hvis beiteovervåkingen viser en negativ utvikling for ROS-artene samt furu og gran, skal det settes inn tiltak for å snu denne utviklingen.

Det er ikke utført elgbeitetaksering i kommunen i nyere tid, og vi ser et behov for å få gjennomført elgbeitetaksering i kommunen i løpet av denne 6 års perioden. Det kan skje mye på elgbeitefronten de neste 10-15 årene da det har blitt hogd store mengder tømmer på Elgsmoen og Finnmoen i 2021. Her vil det komme opp ny skog som vil være tilgjengelig som beite for elgen etter hvert.

Bestandsstørrelse, sammensetting og produksjon

1. Sett elg pr. jegerdag skal ikke overstige 0,5
2. Sett ku pr. okse skal ligge mellom 1,5 og 1,8
3. Sett kalv pr. ku skal ikke være lavere enn 0,7
4. Sett kalv pr. kalvku skal ligge rundt 1,4
5. Andel ku med kalv bør ikke være lavere enn 50 %
6. Gjennomsnittlig slaktevekt på kalv skal ikke være lavere enn 60 kg
7. Gjennomsnittlig slaktevekt på ungdyr (1 ½ år) skal ikke være lavere enn 130 kg

Framtidig avskyting

Oppdal kommune vil legge opp til videreføring av den avskytingen som har vært gjennomført de siste 10 årene. Det vil si at uttak av kalv og ungdyr skal utgjøre minimum 70 %. Minimum 35% av det totale uttaket bør rettes mot kalv. For ungdyr bør det tilstrebes at uttaket fordeles ca. 50/50 på kjønn, det samme gjelder voksne dyr 2,5 år og eldre. Slik forholdet mellom sett ku pr. okse er i bestanden i 2021, vil Oppdal kommune legge til grunn at voksne hanndyr utgjør 15 % av uttaket, og voksne hunndyr utgjør 15 % av uttaket i perioden 2022 – 2027. Det skal tilstrebes en avskytingsprosent på 70 %.

3.3. Mål for forvaltning av hjort

Også hjorteforvaltningen skal i hovedsak basere seg på datagrunnlag som er innsamlet og analysert gjennom databasen hjorteviltregisteret. Å bruke indekser og data fra hjorteviltregisteret gir muligheter for kontroll i ettertid på om målene er nådd.

Beitegrunnlaget

Bestanden av hjort skal ikke være større enn at beiteskadene på dyrka mark og skog kan aksepteres. Det bør legges opp til et større uttak av dyr i problemområder enn i andre deler av kommunen. Behovet for uttak av skadedyr bør ligge på et minimum og ikke være et årvisst fenomen.

Bestandsstørrelse, sammensetting og produksjon

1. Sett hjort pr. jegerdag skal ikke overstige 0,5 i utmark (ingen måltall for innmark), men 0,9 dyr per jegerdagsverk for begge arealkategorier bør være et maksimum.
2. Sett kolle pr. bukk skal ligge mellom 1,3 og 1,5.
3. Sett kalv pr. kolle skal ligge rundt 0,6

Framtidig avskyting

Oppdal kommune vil i planperioden legge opp til en avskyting av hjort der kalv utgjør rundt 30 % av uttaket. 1 ½ års dyr bør også utgjøre rundt 30 %, og voksne dyr 40 %. For ungdyr og voksne dyr må det tilstrebes så lik kjønnsfordeling i uttaket som mulig. Det skal tilstrebes en avskytingsprosent på 70 %. Det bør tildeles flest hunndyr. Det er et mål at ikke hjortebestanden i kommunen skal bli ukontrollerbar, derfor skal kvotene holdes høye, selv om vi ikke når avskytingsprosenten på 70. I valdene i Oppdal der det er mye hjort bør det deles ut kort fordelt på kjønn for å sikre måloppnåelsen med 50/50 avskyting av bukk og kolle.

3.4. Mål for forvaltning av rådyr

Det gjennomføres ikke systematiske registreringer av rådyr slik det gjøres for elg og hjort. Det foreligger derfor ikke bestandsdata for denne arten. Erfaringene viser at rådyrbestanden varierer en god del over tid, gjerne i takt med snømengde, antall trafikkdrepte dyr og predasjon. Jaktuttaket vil likevel i et normalår være den faktoren som i størst grad påvirker bestandsutviklingen.

De siste årene har hanndyr 1 ½ år og eldre gått ned noe til 44-40%. Kalver utgjør 35% og hanndyr utgjør 2/3 av dette. Geit er litt lavt rundt 20%.

Framtidig avskyting

Siden bestanden har økt og påkjørte og skutte dyr har økt kraftig de siste årene, må vi øke avskytingen av geiter, så bestanden kan stabiliseres på et nivå der vi ikke får så mange påkjørsler på veg og jernbane.

Oppdal kommune vil legge opp til en avskyting der kalv (kje) utgjør minimum 40 % av uttaket. Av dyr 1 ½ år og eldre bør man legge opp til et uttak på 50/50 mellom geit og bukk.

4. Organisering, godkjenning av vald og bestandsplaner

Kommunene skal legge til rette for, og stimulere til hensiktsmessig organisering mellom jaktrettshaverne i egen kommune. Den nye hjorteviltforskriften trådte i kraft 08.01.2016, erstatter forskriften av 15.02.2012.

For Oppdal kommune er det et ønske om at hjorteviltforvaltningen i all hovedsak skal skje gjennom bestandsplaner. Kommunen vil derfor stimulere til at det er fordelaktig å ha bestandsplan. Av den grunn kan kun § 7 (*fravik fra minstearealet*) i Hjorteviltforskriften benyttes for vald med bestandsplan. Vald med tildeling etter Hjorteviltforskriften § 20 (*Fellingstillatelse for rådyr*) har ikke anledning til å fravike fra minstearealet. Kun områder tilsluttet bestandsplan har mulighet til kvotefri jakt på rådyr, jf. Hjorteviltforskriften § 20. Likeledes er det kun jaktfelt tilsluttet bestandsplan som har mulighet til nedklassifisering av elg og hjort, jf. kapittel 6.3. Bestandsplaner skal omfatte både elg, hjort og rådyr. Krav til valdet går fram av Hjorteviltforskriften § 9, her går det blant annet frem at valdet skal være sammenhengende og ha en avgrensning som gjør det egnet til jakt på elg, hjort og /eller rådyr.

Krav til søknad om godkjenning og endring av bestandsplan for elg og hjort, går fram av hjorteviltforskriftens § 16. I Oppdal kommune er minstearealet pr. dags dato for elg 8 000 dekar og 3 000 dekar for hjort og 2000 dekar for rådyr, jf. forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, samt fastsetting av minsteareal, Oppdal kommune, Trøndelag, forskriften trådte i kraft 27.01.2022. Med dagens minsteareal og at bestandsplanene skal omfatte både elg, hjort og rådyr, vil det si at et bestandsplanområde må omfatte minimum 160 000 dekar.

4.1. Tellende areal

Hva som kan regnes som tellende areal, går fram av hjorteviltforskriftens §8 «For elg, hjort og rådyr skal kommunen som hovedregel regne skogareal og myr under skoggrensa som tellende areal. Med skogareal menes både produktiv og uproduktiv skog, og både lauvskog og barskog. Kommunen kan godkjenne andre arealtyper som tellende areal der disse er av stor betydning for vedkommende art. Områder som er omdisponert slik at arealet ikke lenger benyttes av vedkommende viltart skal trekkes ut av tellende areal».

I Oppdal er det relativt store areal som i kommuneplanens arealdel er vist til nærings-, bolig og fritidsbebyggelse, men som ikke er detaljregulert. Oppdal kommune vil legge til grunn at det er areal som i reguleringsplan er vist til andre formål enn LNF(R) som skal trekkes ut av tellende areal i det enkelte vald. Dette vil gjelde godkjente planer, og områder der det er fremmet forslag til reguleringsplan. Tellende areal vil etter dette bli skogareal og myr under skoggrensa. Med skogareal menes både produktiv og uproduktiv skog, og både lauvskog og barskog. Kommunen kan godkjenne andre arealtyper som tellende areal der disse er av stor betydning for vedkommende art. jf. hjorteviltforskriftens §8. Dette kan eksempelvis være dyrka mark. I Oppdal kommune inngår dyrka mark som tellende areal.

Det er et mål at kommunens jaktbare arealer ikke bør deles inn i flere vald enn det som er høyst nødvendig for å oppnå effektiv og hensiktsmessig jakt. Vald bør som hovedregel omfatte flere enn ett jaktfelt.

Kommunen ønsker å utarbeide digitale kart som skal gjøre det enklere å ajourholde arealet som til enhver tid er tellende. Av denne grunn vil det være behov for at tellende areal må regnes ut på nytt for alle vald i Oppdal og vil gjelde fra og med 2023. For å få en oppdatert oversikt over grunneiere i de enkelte vald, vil det være behov for å gjennomføre en ny søknadsrunde i forbindelse med gjennomgangen av arealene til 2023. Kommunen tar en gjennomgang av Statskog sitt areal i valdet Drivstua Sør nå i 2022, ref. notat av 15.08.2019 (*Statskog areal inngår i Nordskogen og Drivdalen bestandsplanområde*).

I forrige bestandsplanperiode 2019-2021 så bestandsplanområdene slik ut:

Bestandsplanområde	Vald	Tellende areal
Nordskogen og Drivdalen bestandsplanområde		176 972 daa
	Innsetmerket-Gisingerbekken Utmarkslag	69 529 daa
	Vestre Nordskogen	53 956 daa
	Drivdalen	50 077 daa
Statskog sitt areal skal beregnes på nytt i 2022	Drivstua Sør	3 410 daa
Oppdal Vest bestandsplanområde		253 686 daa
	Lønset Grunneierlag	101 280 daa
	Midtbygda Storvald	152 406 daa

Arealene vil kunne endre seg i 2023 som følge av arbeidet med ny gjennomgang av tellende areal når det foreligger et digitalt kartgrunnlag. Annet areal enn det som er vist som LNF(R) vil bli trukket fra.

4.2. Krav til innhold i bestandsplan

Bestandsplanen skal inneholde mål for bestandsutviklingen i samsvar med kommunens mål og retningslinjer. Den skal også inneholde en plan for den årlige avskytingen i antall dyr, som et minimum fordelt på kategoriene kalv, voksne hunndyr og voksne hanndyr, samt spissbuk for hjort. Jaktrettshavere har i midlertid selv anledning til å dele opp de nevnte kjønns- og alderskategoriene ytterligere dersom det er ønskelig.

Bestandsplanene skal minimum inneholde en beskrivelse av følgende punkter:

1. Beskrivelse av bestandsplanområdet
 - Valdets/valdenes beliggenhet og grenser (kart)
 - Områdets tellende areal
 - Medlemmer (jaktfelt) som inngår i valdet/valdene
2. Planperiode for bestandsplanen
3. Organisering av bestandsplanområdet
4. Grunnlags- og bestandsdata for bestandsplanområdet
 - Utbredelse og trekkforhold av elg, hjort og rådyr for bestandsplanområdet
 - Beitevurdering og beiteskader på skog- og innmark for bestandsplanområdet
 - Sett elg- og hjort data for bestandsplanområdet
 - Fellingsdata for elg, hjort og rådyr for bestandsplanområdet
 - Forhold til andre brukergrupper og hensyn innenfor bestandsplanområdet (f.eks. annen jakt, friluftsliv, trafikk, irregulær avgang, beiteskader på jord- og skogbruksarealer)
5. Målsettinger
 - Evaluering av forrige bestandsplanperiode
 - Hovedmål for kommende bestandsplanperiode
 - Delmål for kommende bestandsplanperiode
 - Bestandsstørrelse
 - Sammensetning av bestanden
6. Plan for avskytinga Virkemidler
 - Årlig avskytingsplan for elg, hjort og rådyr for valdene og bestandsplanområdet. Planen skal vise avskyting fordelt på de ulike kjønns- og alderskategoriene.

- Andre aktuelle tiltak innenfor bestandsplanområdet
7. Skriftlig samtykke fra alle jaktrettshavere i alle valdene. Underskrift fra valdansvarlig er tilstrekkelig dersom valdets vedtekter tillater det.
 8. Navn, postadresse, telefonnummer e-postadresse og signatur på personen som søker på vegne av bestandsplanområdet.

5. Forholdet til andre samfunnsinteresser

Forvaltningen av hjortevilt skal gi muligheter for inntekter til grunneiere og rettighetshavere, samt gi et tilbud til så mange som mulig av de som ønsker å utøve hjorteviltjakt. Det vil i tillegg være viktig å legge opp til en hjorteviltforvaltning som i minst mulig grad påfører andre samfunnsinteresser skader og ulemper. Med andre samfunnsinteresser menes i første rekke jord- og skogbruk, samferdsel og friluftsliv. Oppdal kommune vil legge følgende mål til grunn:

- Antall trafikkdrept hjortevilt på vei og jernbane skal i gjennomsnitt for bestandsplanperioden ikke overstige 10 elg, 5 hjort og 10 rådyr pr. jaktår (1. april – 31. mars).
- Bestandene av hjortevilt skal holdes på et nivå som ikke påfører skader på jord og skogbruk ut over det som normalt kan påregnes. Skadefelling skal kun unntaksvis benyttes for å avverge skader.
- Hjorteviltjakta skal utøves på en slik måte at den ikke er til utilbørlig hinder for det allmenne friluftslivet.

6. Bruk av hjorteviltregisteret - rapportering, fellingsavgift, nedklassifisering og avvik fra avskytningsplan

6.1. Bruk av hjorteviltregisteret

Jf. Hjorteviltforskriftens § 33 skal kommunen benytte Hjorteviltregisteret som verktøy for å tildele fellingsstillatelser, rapportere fellingsresultat og holde oversikt over vald og tellende areal.

Kommunen skal registrere sett elg- og sett hjort- rapporteringer i Hjorteviltregisteret. (I 2022 føres dette digitalt av de fleste jaktfelt selv.)

Kommunen skal sørge for at andre innsamlede opplysninger om hjortevilt registreres i Hjorteviltregisteret.

6.2. Rapportering

For elg, hjort og rådyr skal valdansvarlig representant rapportere årlig fellingsresultat til kommunen **innen 14 dager** etter jaktas utløp jf. hjorteviltforskriftens § 32:

- Korrekt utfylt Sett-Elg og Sett-Hjort skjema for alle jaktfelt (rapporteres digitalt i www.hjorteviltregisteret.no). Det skal rapporteres for alle dager det jaktes.
- Korrekt utfylt skutt- elg og hjort skjema registreres i Hjorteviltregisteret.
 - For alle skutte dyr skal det føres inn veid slaktevekt på alle felte elg og hjort.
 - For elgokser og hjortebukker skal påføres antall gevirtakker fordelt på høyre og venstre side i skutt- elg/hjort skjema.

Valdets representant (valdansvarlig) er ansvarlig for at rapporteringen blir sendt, fra og med jaktåret 2021/2022 var det mulig å levere elektronisk fellingsrapport.

Kommunen har ansvar for at alle jaktrapporter legges inn i Hjorteviltregisteret og at samlerapporter for kommunen blir sendt til Statistisk Sentralbyrå **innen 30 dager** etter siste jaktdag.

6.2.1 Mislighold av rapporteringsplikt

Jf. hjorteviltforskriften § 34 kan kommunen nekte eller trekke tilbake godkjenning av kvotefri jakt på rådyr, eller bestandsplan for elg eller hjort ved manglende rapportering av fellingsresultat eller andre pålagte innsamlede opplysninger.

6.3. Fellingsavgift

Fellingsavgiften for felt elg og hjort fastsettes av kommunen, og skal fastsettes innenfor de til enhver tid gjeldende nasjonale rammer.

6.4. Nedklassifisering

Nedklassifiseringsordning gjelder kun for vald med godkjent bestandsplan. For vald uten bestandsplan gjelder dyrets faktiske alder.

Dette forutsetter at dyret innen kl. 22.00 den dagen dyret er felt er meldt for kontrollveiging til representant utnevnt av bestandsplanområdet. Kontrollveier kan ikke selv være medlem på det aktuelle jaktlaget. For bestandsplanområde uten utnevnt representant, meldes felling til kommunens viltansvarlig for kontrollveiging.

Nedklassifiserte dyr rapporteres i fellingsrapporten i samsvar med dyrets korrekte kjønn og alder. Det samme gjelder føring i Sett-Elg og Sett-Hjort skjemaet.

Fellingsavgift betales i samsvar med nedklassifiseringen.

Korrigerings av vekt

Slaktet veies de første 24 timer etter at det er felt:	Slaktets vekt reduseres med 3 %.
Slaktet veies mellom 24 og 48 timer etter at det er felt:	Slaktets vekt reduseres med 2 %.
Slaktet veies mellom 48 og 72 timer etter at det er felt:	Slaktets vekt reduseres med 1 %.
Slaktet veies senere enn 72 timer etter at det er felt:	Ingen korrigerings.

Slaktevekt oppgitt i fellingsrapport for elg og hjort skal være korrigert i hht. dette. Bort skåret kjøtt, for eksempel i forbindelse med skuddskade, skal medregnes i slaktevekta.

Det kan gjøres særskilte avtaler om nedklassifisering for dyr med skader som må skjæres bort og som ikke er forårsaket av ordinær jaktutøvelse, for eksempel trafikkskade. Dette må avtales med kommunen.

6.4.1. Elg

- Kalv med slaktevekt under 40 kg, belastes ikke kvoten.
- Elg 1½ år og eldre (begge kjønn) under 100 kg, kan tas på kalvekvote.
- Hunndyr 2½ år og eldre med slaktevekt under 155 kg, kan tas på ungdyrkvote.
- Hanndyr 2½ år og eldre med slaktevekt under 150 kg, kan tas på ungdyrkvote.
- I områder med innført fredning fram til 10. oktober av voksne okser (2½ år og eldre) over 4 takker, settes denne vektgrensa til 160 kg.
- Voksen okse (2½ år og eldre) med 3 takker eller mindre nedklassifiseres til ungdyr okse (1½ år). Dyret må ha gevir på begge sider. En takk medregnes kun når den er minst 2 cm lang.

6.4.2. Hjort

- Kalv med slaktevekt under 18 kg, belastes ikke kvoten
- Kulle 1½ år og eldre med slaktevekt under 40 kg, kan tas på kalvekvote
- Bukk 1½ år med slaktevekt under 45 kg, kan tas på kalvekvote
- Bukk 2½ år og eldre med slaktevekt under 60 kg, kan tas på kvote for 1½ års bukk

6.5. Avvik fra avskytingsplan

Avskytingsplan er en bindende avtale mellom bestandsplanområdet og kommunen. Tildelt samlet kvote i planperioden kan ikke overskrides. Dersom bestandsplanområdet et enkelt år ikke fyller årets kvote, kan bestandsplanområdet etter avtale med kommunen overføre inntil 10 % av årets kvote til neste års kvote. Ubrukte kvoter fra lengre tid tilbake kan ikke overføres. Dersom det ved uhell et enkelt år blir felt flere dyr enn tildelt, går dette til fradrag på neste års kvote. Avvik ut over dette anses som vesentlig og skal straks, senest innen 14 dager etter jaktas slutt, meldes til kommunen. Det er valdansvarlig som er ansvarlig for å melde dette til kommunen.

Kommunen kan vedta å trekke godkjenningen av bestandsplanen tilbake og tildele ny fellingstillatelse ved vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området eller ved vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan, herunder vesentlig avvik i forhold til årlig planlagt avskyting i antall, kjønn eller alder.

Kvote kan ikke overføres mellom bestandsplanområder. Kvoter kan ikke overføres til andre vald. Dette gjelder også selv om valdene tilhører samme bestandsplanområde. Overføring av kvote mellom områder er godkjent dersom bestandsplanområdet er godkjent som ett vald.

Vald uten bestandsplan kan ikke overføre ikke fylt kvote enkelte år til neste års kvote. Vesentlig avvik fra årlig tildelt kvote jf. hjorteviltforskriften § 16, medfører rapportering til politiet. Med vesentlig avvik menes felt dyr ut over årlig tildelt kvote eller ikke i samsvar med tildelt kvote.

7. Varighet og revidering

De kommunale forvaltningsmålene for hjortevilt bør være forutsigbare og stabile over nokså lang tid. Målene må likevel vurderes fortløpende i forhold til utvikling i bestandene, og ved tilgang på ny kunnskap. Samordning med de øvrige kommunene i Hjorteviltregionen kan også føre til behov for revisjon av målene.

De målene som er gjengitt ovenfor i dette dokumentet er ment å gjelde for perioden 2022–2027, dvs. to bestandsplanperioder. Det vil være naturlig å vurdere om vi er på rett kurs i forhold til de nye målene etter utløpet av første bestandsplanperiode, dvs. etter jakta i 2024.

8. Vedlegg

8.1. Definisjoner

Rettighetshaver

Person eller institusjon som har retten til jakt i et gitt område i henhold til Viltloven. Institusjon kan være sameie, stat, kommune, bedrift, stiftelse m.m.

Bestand

Begrepet bestand brukes gjerne om alle individer av en art innenfor et geografisk område. Den geografiske avgrensningen av bestanden kan være naturlig der forekomsten av arten er atskilt helt eller delvis fra andre forekomster av arten.

Bestandsplan

Jaktrettshavernes offentlig godkjente, flerårige plan (maksimalt 5 år) med mål for forvaltningsstrategien av hjorteviltet i valdet eller bestandsplanområdet. Planen skal inneholde status og mål for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Når bestandsplanen er godkjent av kommunen, skal kommunen gi en samlet fellingstillatelse for hele planperioden som valgfrie dyr. For elg og hjort kan vald eller bestandsplanområder med et areal på minimum 20 ganger minstearealet, søke kommunen om godkjenning av bestandsplan.

Bestandsplanområde

To eller flere vald i et forpliktende samarbeid, som har felles mål og bestandsplan for hjorteviltarten(e) det jaktes på i området.

Vald

Et vald er det geografiske området som kommunen godkjenner for jakt på arter av hjortevilt, og som tildeles fellingstillatelser fra viltmyndigheten.

Jaktfelt

Et mindre geografisk område innenfor et vald, som jaktrettshaverne har avgrenset av hensyn til jaktutøvelsen.

Tellende areal

Det arealet som skal legges til grunn for beregning av fellingstillatelse. Tellende areal utgjøres av de arealtyper som vedkommende art benytter regelmessig gjennom hele året og over flere år.

Minsteareal

Det tellende arealet som legges til grunn for hvert dyr det gis fellingstillatelse for. Det er samtidig arealstørrelsen på det minste, sammenhengende området som offentlig myndighet kan godkjenne som et vald.

Solbraa metode (SKI- metoden)

Takseringsmetode for elgbeite (overvåkingstakst) utviklet av Knut Solbraa ved Skogbrukets Kursinstitutt. Metoden går ut på å takserer trær og busker i ungskog (hogstklasse 2). Metoden gir grunnlag for å beregne tetthet, høyde og beitegrad på de ulike treslaga.

ROS

Fellesbenevnelse for løvtreartene rogn, osp og selje. Brukes ofte i forbindelse medbeitetaksering.

Biologisk bæreevne

Er den tettheten av dyr som utnytter beitegrunnlaget best mulig. Det tas da ut så mye fôr som mulig uten at framtidig skudd- eller fôrproduksjon reduseres på grunn av overbeite.

Biologisk mangfold

Variasjonen mellom og innen alle arter av planter, dyr og mikroorganismer. Mangfoldet omfatter også det miljøet og de økosystemene som artene er en del av.

Hjorteviltregisteret

Nasjonal databank som lagrer vald- og jaktfeltopplysninger, ivaretar statistikk fra jakt og jegerobservasjoner, samt legger til rette for utskrivning av fellingstillatelser og fellingsrapporter. Hjorteviltregisteret finnes på www.hjorteviltregisteret.no

Sett-Elg/Sett-Hjort

Sett elg/hjort-registreringene brukes til å regne ut forholdstall for utviklingen i elgbestanden. Disse registreringene legges inn i Hjorteviltregisteret. Forholdstallene kalles gjerne indekser eller parametere.

8.2. Lovverket

Noe av lovverket og avtaleverket som legger rammene for viltforvaltningen i kommunene er gjengitt nedenfor.

Viltloven

§ 1. (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

§ 2. (lovens virkeområde)

Med vilt menes i denne lov alle viltlevende landpattedyr og fugler, amfibier og krypdyr. Loven gjelder også i Norges økonomiske sone.

Viltloven i sin helhet finnes på www.lovdatabank.no

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften)

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

Forskriften i sin helhet finnes på www.lovdatabank.no

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å bidra til at:

- a) jakt- og fangsttradisjonene føres videre gjennom høsting av viltproduksjonen til gode for landbruksnæringen og friluftslivet,
- b) jakt- og fangstutøvelsen ikke påfører viltet unødige lidelser, og
- c) jakt- og fangstutøvelsen ikke volder fare for mennesker, husdyr eller eiendom.

Forskriften i sin helhet finnes på www.lovdatabank.no

[Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, samfastsetting av minsteareal, Oppdal kommune, Trøndelag](#)

Oppdal kommune har utarbeidet egen forskrift som omhandler åpning av jakt på hjortedyr og hvilke minstearealer som skal gjelde for tildeling av fellingstillatelser. Forskriften trådte i kraft 27.01.2022.

Følgende minsteareal er fastsatt: Elg 8000 dekar, hjort 3000 dekar og rådyr 2000 dekar.

Forskriften i sin helhet finnes på www.lovdato.no

[Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort](#)

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 13, § 40, § 43 og § 48.

§ 1. Formål

Formålet med kommunale viltfond er å skape økonomisk bakgrunn for å fremme viltforvaltningen i kommunen.

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Øvrige kommuner kan etablere et slikt viltfond i samsvar med reglene i denne forskrift.

§ 5. Disponering av fylkeskommunale og kommunale viltfond

a) Fondet kan brukes til:

- Tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskapen om viltet, jaktorganisering m.m. i kommunen og nabokommuner gjennom samarbeid i regi av organisasjoner, enkeltpersoner eller kommunen selv.
- Å dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadet vilt og fallvilt i kommunen.
- tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt.

Fondet kan ikke brukes til:

- Kommunal administrasjon av viltforvaltningen (lønn, møtegodtgjørelser, reiser mv.)
- Å erstatte skader voldt av vilt
- Skuddpremier

Oppdal kommune har siste bestandsplanperiode hatt en gjennomsnittlig inntekt på ca. kr. 63 500 til det kommunale viltfondet. Midlene benyttes i hovedsak som tilskudd til den lokale fallviltgruppa. Det gis også mindre tilskudd til andre hjortevilttiltak, eksempelvis fôring av hjortevilt for å hindre påkjørsler på veg og jernbane.

I 2020 ble det blant annet brukt oppsparte viltfondsmidler i kombinasjon med vilttiltaksmidler fra fylkeskommunen og de to bestandsplanområdene på jaktlederkurs til jaktledere i Oppdal. For perioden 2014 – 2016 ble det benyttet en del oppsparte midler fra fondet til gjennomføring av viltkartlegging.

§ 6. Om fellingsavgifter

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort, skal fastsette og kreve inn fellingsavgift for felte dyr av disse artene. Satsene for fellingsavgifter skal fastsettes av kommunen gjennom vedtak innenfor rammer fastsatt av Kongen jf. viltloven § 40.

Fellingsavgiftene skal gjelde for vald som er godkjent av kommunen, selv om valdet omfatter areal i nabokommuner.

Dersom valdet omfatter flere kommuner, skal inntektene årlig fordeles mellom kommunene i samme forhold som fordelingen av tellende areal for vedkommende art.

Forskriften i sin helhet finnes på www.lovdato.no